

YOHANUS

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna

Yesus nu tanjo 12 madiningina ta Yohanus nu nane tuku ande. Nu mara mindek Yesus tugumnge minmba nu tuku kume purmba minna tukunu pasa nakmba Yesus nu yaba pasambi Zu mbal saningina ta tugunu kilimok kuklimba nu tumna le nu katese mayena.

Yohanus nu nuje nyu yabuka tanjo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta tuku sakina ta nu nuje mironj tuku sakina. (Yohanus 20.2; 21.7 kanjerap).

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna ta tugunu tejenmba. Yesus nu Kuatenge madina tanjo. Nu Kuate tuku Kinjo ta sine son nga nu kila pile mayebe nga nu pasa te kuyarke likina. Sine Yesus tuku son ngube ta sine nuje nyu mbolnge abo tugu minmba minam tuku tamngig. (Yohanus 20.30-31 kanjerap).

Minje Pasa abo nak

¹ O buk kilke te nda minna le ande nyunu Minje Pasa minmba minna. Nu Kuate ndonj minmba minna. Minje Pasa nu Kuate.

² Tugu mbolnge nu nale Kuate ndonj minmba minnaik.

³ Nu aganj ndende nakmba kile-mayokkina. Nu kile-mayok ndakina kande aganj ndindo mata mine ndakate kande. Nu ndo tugu.

⁴ Abo maɲau ta Miŋge Pasa nu miro. Abo maɲau nu bulu taɲaɲ sine taɲgo kilɲasiŋgit.

⁵ Bulu ta ma make sinamɲge buluŋgate le ma makeɲge bulu kupe seram kumuɲ kuga.

⁶ Taɲgo ande Kuatenɲge kukulna le prona ta nyunu Yohanus.

⁷ Nu bulu ta tuku maɲau te-mayokmba saniɲguwa le ɲakmba son ɲgam tuku nu prona.

⁸ Yohanus nu bulu ta kuga. Nu bulu ta tuku maɲau te-mayokam prona.

⁹ Bulu tugusek taɲgo pino ɲakmba kilɲaniɲgam tuku kilke te mbol prowam bafuna.

¹⁰ Nuɲge kilke te te-mayokna sulumba minna ma ma nu kilke te mbol prona. Prona le kilke mbol mbal nane nu katese ndanaig.

¹¹ Nu nuɲe mbal tugum prona le nane nu nzal-inu te ndakinaig.

¹² Afu nu nzalinu tumba nu kumuɲ ɲginaig mbal Kuate nu nane nyu niɲgina le nane nu tuku kiɲo kame mayok kinaig.

¹³ Nuɲe kiɲo kame mayok kinig mbal ina mam tuku ndare ko ɲgarosu tuku nzali ko taɲgo tuku wamdusmbi kuga. Kuate nu nuɲe maɲau nane sinamɲge pilit le nuɲe kiɲo kame mayok kinig.

¹⁴ Miŋge Pasa nu sine taɲgo taɲaɲ mayok ka sine ɲgamukɲge minna le sine nu tuku tugusek maɲau taɲgo make patikam maɲau nu kumuɲganu ɲak minna le kaɲgerka Mam Kuate tuku Kiɲo ndindo ta kila pilgeɲ.

¹⁵ Yohanus nu taɲgo ta kaɲgermba nu kumumbi wika saniɲgina: Ande ye ɲgumnemɲge prowamɲgat ɲga satiɲgen taɲgo ta not. Ye nda minen le nu

minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolŋge minit ŋga satinŋen ŋgina.

¹⁶ Wam magenu ŋakmba nu mbolŋge kumunŋanu ŋak minig le sine nu tugumŋge kileg. Nu sine ake sinaŋ make patika lato-latomba sinŋit.

¹⁷ Moses nu prona le tukul maŋau mayok kina. Yesus Kristus prona le taŋgo ake sinaŋ make patikate maŋau le tugusek maŋau mayok kinaik.

¹⁸ Ande nu Kuate kaŋger ndate. Nuŋe Kiŋo Ndindo nale Mam ndoŋ ndindo minmba munŋu kume purkik ta nuŋge Mam nuŋe tuku maŋau temayokna le kile kaŋgereg.

*Yohanus kule pisne taŋgo pasa kuklina
(Mateus 3.1-12; Markus 1.2-8; Lukas 3.1-18)*

¹⁹ Zu afu Yerusalemŋge Yohanus tuku pasa pilnaig le pris mbal Levi tuku ndare afu ndoŋ pro Yohanus kusnanaig: Ne ima ŋginaig le

²⁰ nu nuŋe mironŋ tuku yabu ndaka temayokmba saninŋina: Kuateŋge madina taŋgo Kristus ye nu kuga ŋgina.

²¹ Taŋakina le nane nu maŋ kusnanaig: Ne Kristus kuga ŋgate ta ne ima. Ne tuan taŋgo Elia e ŋginaig le nu sakina: Ye Elia kuga ŋgina le nane maŋ lato kusnanaig: Tuan taŋgo sunŋo prowam tuku ŋga sakade ta neŋge e ŋginaig le ye nu kuga ŋgina.

²² Kile nane nu sanaig: Ne ima. Nane afu sine kukulsinŋaig ta ndaŋmba nane saninbe. Ne naŋe mironŋ tuku ndaŋkate ŋginaig le

²³ nu ndek nane saninŋina:

Ye tango ma baknu mbolnge wika tenemba saka minet: Sungo tuku ndin te-tiwap nget. *Ai-saia 40.3*

Tuan tango Aisaia nu tanjamba o buk ye tuku sakina ngina.

²⁴ Nane Farisinge kukulninginaig mbal ta man lato Yohanus kusnanaig:

²⁵ Ne Kristus ko Elia ko tuan tango sungo ande kuga ngate ta ndajam saka ne tango pino kule pisneningit nginaig le

²⁶ nu ndek saningina: Ye kulembi tango pino kule pisneninget. Ande nu tane ngamuknge pro minit ta tane nu gilai minig.

²⁷ Nu ye ngumnemnge prowamngat ta nu ye liyate. Ye tango mayenu kuga. Ye nu tugumnge loka nu tuku kupe ngaro tuku muli kukliwam tuku wam nai ta mata nu mbolnge kam kumuŋ kuga ngina.

²⁸ Betani tumbran Yordan kule make simnge Yohanus nu nane kule pisnenimba minna le wam ta mayok kina.

Kuate tuku Sipsip Fat

²⁹ Mafena le Yesus nu Yohanus tugum ilmba minna le nu kangermba sakina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat ilit si. Nu kilke mbol mbal njakmba tuku une saukate.

³⁰ Ande ye ngumnemnge prowamngat nga buk satingen tango ta not. Ye nda minen le nu minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolnge minit nga satingen.

³¹ Ye mata nu gilai minen ta tane Israel mbal nu kila palmbim tuku ye pro kule pisne piro biyumba minet ngina.

³²⁻³³ Kile Yohanus nu nane saningina: Ye mata Kristus gilai minen ta Kuatenge ye kule pisne piro biyam tuku kukulyina nunge ye wam paguyumba sakina: Tukul Guwa ndeka tango ande mbolnge minwa le ne kangeramngat ta not. Nunge tane Tukul Guwambi tane tuku ngamungal kule pisne tana tinghamngat nga sayina. Tukul Guwa nu samba mbolnge gami tana ndeka tango te mbolnge minna le kangeren.

³⁴ Ye wam ta kangermba tango te nu Kuate tuku Kinjo ye katesemba kile nu tuku saka minet ngina.

Yesus nu tango afu madiningina

³⁵ Mafena le Yohanus nu nunge dubiwanu tango armba ndon tin minnaig le Yesus nu kumba minna le

³⁶ kangermba sanikina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat kinit nosin ngina.

³⁷ Tanaka sakina le nu dubinaik tango ar ta pasa ta ismba Yesus dubimba kinaik le

³⁸ nu mbilka kangerka nale kusnanikina: Tale ndanam ilik ngina le nale nu sanaik: Rabi, ne wande ndan mbolnge minit nginaik. (Rabi pasa ta tugunu Tum Tango).

³⁹ Kile nu ndek nale sanikina: Tale ilmba kangerap ngina le nale nu ndon kumba ka nu wande minna ta kangernaik. Furiram ki kanum 4 mbolnge nale ka nu ndon minnaik le ka furirna.

⁴⁰ Nale Yohanus tuku pasa ismba Yesus dubinaik tango ar ta ande nyunu Andreus nu Simon Petrus tuku aba nunge.

41 Nu pitik ndo mambo nuŋe sota te-silika sana: Sile Mesias* kaŋgerik ŋga sana. (Mesias nyu ande Kristus).

42 Andreus nu mambo nuŋe mindemba Yesus tugum kina le nu kaŋgermba sana: Ne Yohanus tuku kiŋo Simon. Ne nyu kitek Sefas ŋgina. (Nyu ta tugunu Ndame. Nane Grik pasambi Petrus ŋgade).

Yesus nu Filipus nale Nataniel wikina

43 Mafena le Yesus nu Galilea ma mbol kambim saka Filipus te-silika sana: Ne ye dubiya ŋgina.

44 Filipus nu Betsaidanu. Andreus nale Petrus ndoŋ nane tumbraŋ tuma.

45 Kile Filipus nu taŋgo ande nyunu Nataniel sota te-silika sana: Moses tuan taŋgo ŋakmba ande tuku kuyarnaig ta sine nu kaŋgergig. Nu Nasaretnu taŋgo Yesus. Nu Yosef tuku kiŋo ŋgina le

46 Nataniel nu sakina: i ... Nasaretnge taŋgo sungo ande prowam kumuŋ kuga ŋgina le nu lafumba sana: Ne ye ndoŋ ilmba ka kaŋgera ŋgina.

47 Nale kumba minnaik le Yesus nu Nataniel kaŋgermba sakina: Ai si. Israel taŋgo tugusek nu yabri maŋau kugatok ŋgina le

48 nu pasa ta ismba Yesus sana: Ne ndaŋmba ye tuku wamdus kila palet ŋgina le nu ndek sana: Ne Filipusŋge wi ndakat le ne fik ail kumnem taŋge minat le ye ne kaŋgernit ŋga sana.

49 Taŋakina le Nataniel nu ndek sana: Rabi, ne siŋka Kuate tuku Kiŋo. Ne Israel tuku Gabat Sungo ŋgina le

* **1:41:** Mesias nyu ta tugunu: Kuatenge madina taŋgo

⁵⁰ nu sana: Ne fik ail kumnemnge minat le kanjernit ngit ta tuku ne ye tuku son ngate e? Ne wam kitek sugokanu wam te limba kanjerkamngat ngina sulumba

⁵¹ sakina: Ye sinjka sanamngit. Ngumnennga samba talkuwa le Kuate tuku enjel kame ye Ndindo Kate-sek Tanjo tugum ndeka mbumba kumba minwaig le ne kanjernungat ngina.

2

Kana tumbran pino tam tuku pagunaig

¹ Mara armba kuganaig le Galilea ma tugu Kana tumbranngge tanjo ande pino tam tuku pagumba nye sunjo prona. Yesus ina nuje mata nane ndon tanje minna.

² Nane pasa pilnaig le Yesus nuje dubiwanu mbal ndon mata ka tanje minnaig.

³ Nane isukusmba kumba grep kule kuganaig le Yesus ina nuje nu sana: Nane grep kule kugawaig ngina le

⁴ nu sana: Ina, ndanam ne ta tuku sayate. Ye tuku ait kile ngina.

⁵ Tanakina le ina nuje nu kumba ka piro mbal saningina: Nu wam ande kam tuku satinguwa kande nu tuku pasa kumuwap nga saningina.

⁶ Wandu ta mbolngge kule lingam tuku waim sugu 6 minnaig. Waim ta tuku ndindo 100 lita tanaj. Zu mbal tuku manau waim ta kule kutumba kupe wai minyangam tuku.

⁷ Kile Yesus nu piro mbal saningina: Waim njakmba te kule linje likap ngina le nane kule linginaig.

⁸ Tanjanaig le nu ndek saningina: Kule afu murko sinamnge tolmba ka pagu kulatkanu tanjo tape ngina le nane tanjanaig.

⁹ Kule grep kule kuilkina ta pagu kulatkanu tanjo fudinmba tumba nyina. Aninge grep kule prona ta nu gilai. Piro mbal kule tolmaig nanenge ndo kila. Nu gilai minmba nu tanjo nu pino tam tuku wika sana:

¹⁰ Singine manjau ta sine ambonja grep kule kikonu tanjo ninmba ka nane nakmba nye kumude le ngumnenga grep kule kaglinu suk ta ningeg le nyade. Ne manjau mbilmba kile ndo grep kule kikon njayo singit le nyeg ngina.

¹¹ Yesus nu Galilea ma tugu Kana tumbraenge wam tamba tugu pilmba nuje sangri te-mayokna. Tanjana le nuje dubinaig mbal nu sinja Kuatenge madina tanjo ta son nginaig.

¹² Ait ta kugana le Yesus nuje ina maib kat nuje kilmba nuje dubiwanu mbal ndon ndek kinaig ka Kaperneum tumbraenge ait afu tanje minnaig.

Yesus nu Yerusalem kusem wande sunjo wakeina

(Mateus 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46)

¹³ Zu mbal tuku pagumba nye sunjo nyunu Pasowa patukina le Yesus nu mbumba Yerusalem kina ka

¹⁴ tanje kusem wande sunjo sinam kumba kawan tanje afu makau sipsip umanj kurinum piyaningam tuku patike lika afu ndametinj munju walka minnaig le kanjerkina.

¹⁵ Nu kanjerka muli kilmba pirka raben wakeimba tumba nane nakmba makau sipsip

turmba kogronka pitaikina sulumba ndametin munngu walka minnaig mbal nane tuku ndametin bareñniñmba nane tuku mbain kile-panke likina.

¹⁶ Tanjamba nu umañ kurinum piyawam tuku patikinaig mbal saningina: Agañ ndende te kilmba kape. Mam tuku wande te tane mbilmba piya ma tajañ nda palpe ngina.

¹⁷ Tanjakina le nuñe dubinaig mbal wam ta kañgermba kuyar pasa ande idusnaig ta teñenmba. Ye ne tuku tukul wande minam tuku ngamunjal kunde-kundete ngate. *Mune 69.9*

¹⁸ Kile Zu mbal ta nane Yesus sanaig: Ne sine pitaikat ta mañau kitek sañgrinu ka le sine ne nyu ñak ngube nginaig le

¹⁹ nu ndek saningina: Tane kusem wande sungo te sambriwe suluwap le mara keñmba mbolñge ye mañ te-tiwamngit ngina.

²⁰ Tanjakina le Zu mbal nane ndek pirerek purka sakinaig: i ... Nane kusem wande te yar 46 pirokinaig. Yoi. Ne mara keñmba te-tiwam sakate e nginaig.

²¹ Yesus nu kusem wande tuku sakina ta nuñe ngarosu tuku yaba pasa tumba tanjamba sakina.

²² Ngumnenga Yesus nu kumna sulumba mañ tingina le nuñe dubiwanu mbal nuñe pasa ta mañ idusnaig. Idusmba nuñe pasa kuyar pasa ta turmba son nginaig.

²³ Pasowa ait mbolñge Yesus nu Yerusalemnge wam kitek sañgrinu ke likina le nane gudommba nu tuku son nginaig ta

²⁴ nu nane tuku nzali dubi ndana. Nu nane ñakmba tuku wamduş kila.

²⁵ Andeᅅge nu ande tuku sa ndana le nu ᅅakmba ta kila minna.

3

Nikodemus nu Yesus ndoᅅ pasatinaik

¹ Farisi taᅅgo ande nu Zu mbal tuku gabat taᅅgo minna ta nyunu Nikodemus.

² Nu furir Yesus tugum promba nu sana: Tum Taᅅgo, Kuate nu ne ndoᅅ minit le ne taᅅamba wam kitek saᅅgrinu ke likate. Nu ne ndoᅅ nda minwa ta ne taᅅamba ke likam kumuᅅ kuga. Ta tuku sine kila. Kuate nu ne kukulnina le pro sine tumsiᅅmba minit ᅅgina.

³ Taᅅakina le Yesus ndek nu sana: Ye siᅅka ne sanamᅅgit. Tane kiᅅo dabro kitek taᅅaᅅ maᅅ mayok nda kape ta tane Kuate kulatkate ma sinam kine nda ᅅgina le

⁴ nu ndek sana: i ... Ndaᅅmba taᅅgo buk sunᅅokina ta ina nuᅅeᅅge maᅅ te-palmbimᅅgat. Nu luka ina nuᅅe tuku funᅅul sinam kuwa le maᅅ te-palmbim kumuᅅ kuga ᅅgina le

⁵ Yesus nu maᅅ sana: Ande nu kule le Tukul Guwaᅅge kitek te-pile ndakuwaik ta nu Kuate kulatkate ma sinam kine nda.

⁶ Ande nu taᅅgoᅅge te-pilit ta nu ᅅgarosu ndo. Ande nu Tukul Guwaᅅge te-pilit ta nu Tukul Guwa ᅅak minmba samba mbolok taᅅgo mayok kinit.

⁷ Tane kiᅅo dabro kitek maᅅ mayok kambim tuku sanit ta tuku wamdus sulu ndawa.

⁸ Bubre nuᅅe nzali dubimba prote le tane fudunu isig. Nu aniᅅge tiᅅga ka aniᅅge kugate ta tane tugunu katese ndade. Taᅅamba ndo Tukul

Guwanje ande kitek te-pilit ta tane tugunu mata katese ndade ngina.

⁹ Nikodemus man lato Yesus sana: Ne manau sakate ta ndanndanmba mayok kinit ngina le

¹⁰ nu ndek sana: Ne Israel mbal tuku tum tanjo ande ta ne ndanam tugunu katese ndate?

¹¹ Ye sinja pasa sanamngit. Sine wam afu kila mineg ta kile-mayokkeg. Wam afu ammbi kanjerkigej ta satinjeg le tane sine tuku pasa ta pitaide.

¹² Ye kilke mbolok wam saket ta tane son ngam fugude. Samba mbolok tuku wam saki ta tane sinja son ngam kumuñ kuga.

¹³ Ande nu samba mbol kine ndakate. Ye Ndindo Katesek Tanjo ndo samba tumbrañge minen sulumba ndeken.

¹⁴ Moses nu ma baknu mbolñge mbeñ kanu ail mbolñge pilmba te-dunjina tanjamba ndo nane ye Ndindo Katesek Tanjo ail mbolñge pilmba te-dunjamngaig.

¹⁵ Ye te-dunjuwaig le ande nu ye kumuñ nga son nguwa ta nu abo tugu tumba minmba minamngat ngina.

¹⁶ Kuate nu kilke mbol mbal ñakmba tuku kume purmba nuñe Kiño nuñe ndindo niñgina. Ima nu Kiño nuñe kumuñ nga son ngate ta nu ngisi ndaka abo ñak minmba minamngat.

¹⁷ Ta ndanam? Kuate nu Kiño nuñe kukulna le kilke te mbol pronata ta une tuku pa niñgam tuku pro ndana. Nu tanjo pino ñakmba tuku muskil kile-tidingam tuku pronata.

¹⁸ Ima nu tuku kume tuku sanjri tomba tinjuwa ta Kuatenge nuñe une tuku pa tuwe nda. Ima nu

Kuate tuku Kiŋo ndindo tuku son nda ŋguwa ta nu nuŋe une tuku pa tam tuku minit.

¹⁹ Tango afu nane naŋine une tuku pa tam tuku minig ta tugunu teŋemba. Bulu tugusek nu kilke te mbol prona le tango nane wam ŋaigonu kade tukunu nane bulu ta mbulmba ma make nzaliniŋgit.

²⁰ Tango nu uneka minit ta bulu tange nu wam kate ta kile-mayokkikat ŋga nu bulu kua ka maskenŋe minit.

²¹ Tango nu maŋau tugusek mbolŋe minit ta nu Kuate tuku nzali dubimba maŋau kate ta te-mayokam tuku bulu tugum prote ŋga Nikodemus sana.

Yohanus nu Yesus tuku sakina

²² Kile Yesus nu nuŋe dubinaig mbal ndoŋ tiŋga Yudea ma tugu mbol kinaig ka tange minmba nu tango pino kule pisneniŋgina.

²³⁻²⁴ Yohanus nu muli wandekŋe mine ndaka minmba nu Enon tumbraŋŋe minna. Enon tumbraŋ nu Selim tumbraŋ patukŋe. Tange kule gudommba minnaig tukunu tango pino nane Yohanus tugum pronaig le nu nane mata kule pisneniŋgina.

²⁵ Ait ande Yohanus dubinaig tuku tango nane Zu tango ande ndoŋ kule pisne maŋau tuku kua-leyauka minnaig. Nane Yohanus tugum promba nu sanaig:

²⁶ Tum Tango, ne Yordan kule simŋe tango ande ne ndoŋ minna le ne nu tuku maŋau te-mayokmba sakina ta kile nu teŋge kule pisneniŋgit. Nane ŋakmba nu tugum kumba minig ŋga sanaig le

²⁷ nu ndek saningina: Kuate samba mbolŋge minit nu tanjo sanjri tuwit le pirokate.

²⁸ Ye o buk tane satinjen le isnaig. Kuatenje madina tanjo ye nu kuga. Ye nu tuku ndin wakeiwam tuku ambonga Kuatenje kukulyina.

²⁹ Tanjo ande nuje pino ndinok imanje tate? Nuje tanjo nujenje tate. Tanjo ta nu gare ŋak minit le tanjo gulab nuje nu gare pasa ta ismba nu mata gare-garekate. Ye mata tanjan. Nane nu tugum kumba minig le ye kanjermba gare sunjo tet.

³⁰ Kile ye tuku nyu iben ka kugawa le nu tuku nyu sunjoka ka mbol kuwa ŋgina.

³¹ Ande mbol ambenje ndekina ta nu sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit. Sine kilke te mbolŋge progen ta sine kilke mbolok tanjo ndo. Sine kilke mbolok wam ndo sakeg. Ande nu samba mbolŋge ndekina ta sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit.

³² Nu wam kanjerka isna ta kumumbi sakate le ŋakmba nu tuku pasa pitaide.

³³ Ande nu tuku pasa son ŋgate ta nu manjau tambi nu Kuate tuku pasa mata son ŋgate.

³⁴ Kuatenje kukulna tanjo ta nu Tukul Guwa ŋaknu tuwit tukunu Kuate sakate tanjamba nu mata sakate.

³⁵ Mam Kuate nu Kiŋo nuje tuku kume purte sulumba nu aganj ndende ŋakmba nu tuku wai mbolŋge patikina.

³⁶ Ande nu Kuate tuku Kiŋo nu kumun ŋga son ŋguwa ta nu abo tugu ŋak minmba minamngat. Ande nu Kuate tuku Kiŋo tuku minje pitaiwa ta nu abo tugu te nda. Kuate tuku gubra nu mbolŋge

minmba minamngat nga sakina.

4

Yesus nu Samaria pino ndoŋ pasatina

¹ Yesus nu Yohanus limba tango pino gudommba kule pisneniŋgina le nane nu dubinaig ta Farisi mbal kila minig nga nu Yudea ma tugu kusrena.

² Yesus nu nuŋe mironŋ tango pino kule pisne ndaniŋgina. Nuŋe dubinaig tango tanŋe nane kule pisneniŋginaig.

³ Nu Yudea kusremba maŋ Galilea kambim saka kina.

⁴ Ndin ta Samaria ma tugu ngamuk ngamuk kina.

⁵ Nane ndin dubimba kumba Samaria tuku tumbranŋ ande Sikar pronaig. Sikar tumbranŋ ta kilke ande Yakobŋge o buk kiŋo nuŋe Yosef tuna ta patukŋge minna.

⁶ Ma ta mbolŋge kule burok Yakobŋge wakeina tuku minna. Ki kanum 12 taŋaŋ Yesus nu lika ma ma matuk ka nu ka kule burok ta tugumŋge minyokina.

⁷⁻⁸ Nuŋe dubinaig tango nane buk nyamaganŋ piyawam tumbranŋ kinaig le Yesus nuŋe ndo tanŋe minna. Taŋamba minna le Samarianu pino ande kule kunyam ndekina le nu ndek pino ta sana: Kule kunyamba sa le nyi ngina le

⁹ nu ndek sana: Ndanŋam saka ne Zu tango ye Samaria pino kule yabanyate ngina. (Zu mbal Samaria ndoŋ ulendika waim ndindombi kule nye ndakade tuku).

¹⁰ Yesus nu lafumba sana: Kuate nu aganŋ mayenu tango niŋgit ta ne gilai. Ye ne kule

yabanjit ta ne ye mata gilai. Ne ye kila kande yabanjate le ne abo njak minmba minam tuku kule tinet kande nga sana le

¹¹ pino ta nu sana: Sunjo, burok te kule o sinam nziŋge minit. Ne kunyam tuku murko kuga. Ne aninje kule abo njak tumba samngat.

¹² Sine tuku mbuŋ sunjo Jakob nu kule burok te sarkina. Nu nuŋe kiŋo kame aganjmor turmba kule te nyumba minnaig. Ne nu limba kule kise sam sakate e ngina le

¹³ nu lafumba sana: Ima nu kule milka te nyuwa ta nu maŋ kule parawamngat.

¹⁴ Ima nu ye kule tuwi le nyuwa ta nu maŋ kule parawe nda. Kule ta nu tuku ngamunjal sinamnge bulbulmba prote tanjaŋ minwa le nu abo tugu tumba minmba minamngat ngina.

¹⁵ Tanjakina le nu ndek Yesus sana: Sunjo, kule ta ye sa le nyi sulumba ye maŋ kule paraye nda. Ye maŋ kulenu lulu ndaki ngina le

¹⁶ nu pino ta sana: Ne kumba ka tanjo nanje tumba prowa ngina le

¹⁷ nu ndek sakina: Ye tanjo kugatok ngina le nu sana: Ne tanjo kugatok ngate ta siŋka sakate.

¹⁸ Ne buk tanjo wai inum sulumba kilmba kusreke likina. Tanjo ne njak minit ta ne tuku kuga. Ne ake gulabte. Ne tanjo kugatok nga sakat ta ne yabri ndakat ngina.

¹⁹ Nu pasa ta ismba sana: Sunjo, ye kile katesewet. Ne tuan tanjo ande.

²⁰ Ye ne tuku kusna njak. Sine Samaria sine tuku wa mbuŋ kame tabe te mbolnje Kuate tuku nyu tedunja nu mbarinjanu. Tane Zu mbal Yerusalemnge

ndo Kuate tuku mbariŋam tuku ma minit ŋga sakade ŋgina le

²¹ nu ndek sana: Ye pasa sanamŋgit te ne ise mayewa. Ait ande prowamŋgat ta tane tabe te mbolŋge ko Yerusalemŋge Kuate mbariŋe nda. Maŋau kitekmbi Kuate mbariŋamŋgaig.

²² Tane Samaria mbal Kuate fudiŋmba kila pilmba nu mbariŋde. Sine Zu mbal nu kila minmba mbariŋeg. Nu sine ŋgamukŋge ande taŋgo pino tuku muskil kile-tidiŋgam tuku te-mayokamŋgat.

²³ Mine minemba maŋau kise prowamŋgat. Kile buk tugu pilit. Ima nu siŋka Mam Kuate mbariŋam idusmba kande Tukul Guwambi tugusemba Mam mbariŋwa. Mam nu taŋgo kame taŋaŋ nu mbariŋam tuku sota minit.

²⁴ Kuate nu Guwa tukunu ima nu Kuate mbariŋam idusmba kande nu Tukul Guwambi tugusemba nu mbariŋwa ŋgina.

²⁵ Kile pino ta nu sana: Mesias nyunu ande Kristus nu prowamŋgat ta ye kila. Nu promba wam ŋakmba tumsiŋgamŋgat ŋgina le

²⁶ nu ndek sana: Ye kile ne ndoŋ pasatek te ye nuŋge ŋgina.

²⁷ Nu taŋamba saka minna le nuŋe dubiwanu taŋgo nane luka pro nu pino ta ndoŋ pasata minna le kaŋgermba piriri ŋayonaig. Piriri ŋayomba ne ame agaŋ sotate ko ne ndaŋam nu ndoŋ pasatate ŋga kusna ndanaig.

²⁸ Kile pino ta waim kusremba luka tumbran kina sulumba nane saniŋgina:

²⁹ Taŋgo ande ye maŋau ŋakmba ke liken ta kile-mayokka sayat. Nu Kristus inde. Tane ilmba ka

kanđerap ngina.

³⁰ Tanjakina le nane ndek tumbran kusremba nu sota kinaig.

³¹ Pino ta ka tumbranđe minna le Yesus du-biwanu tango nane nu sanaig: Tum Tango, ne nyamagan tumba nya nga saka minnaig le

³² nu nane saningina: Ye nyamagan ande nyam tuku minit ta tane gilai ngina le

³³ nuđe dubiwanu mbal nane ndek nanđine nanđine sakinaig: Andenđe nyamagan tawet le nyat inde nginaig.

³⁴ Kile Yesus nu nane saningina: Kuateđe ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubimba nu tuku piro suluwam tuku ta ye tuku nyamagan.

³⁵ Tane tenemba pasa sakade. Tambun bailkamba kugawa le nyamagan alonu kilam tuku ait prowamngat nga sakade. Ye tane satinđamngit. Tane nyam piro si kanđerkap. Nyamagan buk magekinaig. Kilam tuku ait buk kumungat.

³⁶ Tango nu alonu kilit nu kile ndo piyanu tate. Nu nyamagan kilit ta nu tango pino abo minmba minam tuku kilit. Wam ta tuku nyamagan tumunu ngukate tango nyamagan alonu kilit nale arđe gare-garekik.

³⁷ Tane tuku yaba pasa ande tenemba. Andenđe nyamagan tumunu ngukate le andenđe nyamagan alonu kilit nga sakade. Yaba pasa ta son.

³⁸ Tane piroka nyamagan ngu ndakinaig. Alonu kilam tuku ye kukultinđet. Afu piro karenđinaig le tane alonu kilig nga saningina.

³⁹ Pino ta nu Sikar tumbran mbal saninmba sakina: Tango ta ye mađuau ke liken ta njakmba

kile-mayokka sayat ngina. Tanjakina le Samaria tumbran takok mbal gudommaba Yesus tuku son nginaig.

⁴⁰ Nane kumba Yesus tugumnge nu nane ndon minam tuku ngailkinaig le nu ait armba nane ndon minna.

⁴¹ Afu gudommaba nu tuku pasa ismba nu tuku son nga

⁴² nane ndek pino ta sanaig: Sine ambonga nenge sakina le ismba son ngigenj. Kile singine mironj nu tuku pasa ismba nu Kristus Kuatenge madina tanjo ta kila pileg. Nu kilke mbol mbal muskil kile-tidinge ningam tuku tanjo nga saki-naig.

Yesus nu gabat tanjo ande tuku kinjo wakeina

⁴³⁻⁴⁴ Yesus nu o buk sakina: Tuan tanjo ande nuje tumbran tuguk mbal nane nu talade ngina. Ta tuku mara armba kuganaig le nu Yudea ma tugu kusremba Galilea kambim saka kina.

⁴⁵ O buk Yesus nu pagumba nye sungo ait mbolnge Yerusalemnge wam kitek sangrinu afu ke likina le Galilea mbal pagumba nye ta tuku pron-aig ta nane kanjerkinaig. Ta tuku kile nu Galilea prona le nane gare-gareka nu nane ndon minam tuku sanaig.

⁴⁶ Nu Galilea ma tugu promba manj Kana tumbran kina. Nu buk tanje kule mbilna le grep kule prona tuku. Ka tanje minna le Kaperneumnge gabat tanjo ande kinjo nuje guaze sungo tina.

⁴⁷ Nu tawo ndo minna le mam nuje Yesus nu Galilea prona pasa ta ismba nu tugum kumba kinjo nuje wakeiwa nga sarsarmba minna le

⁴⁸ nu ndek sana: Tane wam kitek sangrinu pирerek purkam tuku kanjermba ndo ye son ngade ngina.

⁴⁹ Tanakina le gabat tango ta nu Yesus sana: O Sungo, ne pitik ndeka. Ye tuku kiño kumikat ngina le

⁵⁰ nu ndek tango ta sana: Ne ndek kaye. Kiño nanje kume nda ngina le nu Yesus tuku pasa ismba son nga ndek kina.

⁵¹ Nu ndek kina ka ndinnye nuñe piro tango afu mbumba nu kanjermba sanaig: Kiño nanje nu mayekina nga sanaig le

⁵² nu ndek nane kusnaniñgina: Ki ait ndan mbolnye nu mayekina nga kusnaniñgina le nane nu sanaig: Kubele ki mbilna le ngarusu pa tingina ta mukuna nginaig.

⁵³ Tanakinaig le mam nuñe nu pasa ta ismba Yesus nu kiño nanje kume nda ngina ait ta mbolnye ndo kiño nuñe mayekina ta katesena. Tanamba tango ta nuñe wande tuma mbal ñakmba Yesus tuku son nginaig.

⁵⁴ Yesus nu Yudea ma tugu kusremba pro Galileange minna ta nu wam kitek sangrinu tambi nu ke arna.

5

Yesus nu Betesda kule tugumnye tango wakeina

¹ Kile Zu mbal tuku pagumba nye sungo ait ande pronna le Yesus nu mbumba Yerusalem kina.

² Tumbran sungo mbol tanje sipsip tuku malanga patumba kule kualin fudinndo ande minna. Kule ta Hibu pasambi nyunu Betesda.

Kule makembinge baibai wai inum sulumba minnaig.

³ Baibai ta sinamnge guaze mbal gudommba afu am tukulok afu kupe njaigonu afu ngarosu mil-mailkanu tanjamba kinye njak mine likinaig. [Mine lika kule galmunwa nga tairnga minnaig.

⁴ Sungo tuku enel ande ait afu nu kule mbolnge ndekanu le kule galmunanu le ima nu ambonga kambinu ta nu mayekanu.]

⁵ Tango ande yar 38 guaze njak nu tanje minna.

⁶ Yesus nu kanjermba nu ait kuennu tanjamba minna ta kila pilmba ndek nu kusnana: Ne mayekam iduste nga kusnana le

⁷ guaze tango ta nu sana: O Sungo, kule galmunte le ande nu ye tumba kule mbol palmbim tuku mine ndakate. Ye yinje mironj kule mbol kambim tuku tumet le ande nu ye liyumba kule mbol kinit ngina.

⁸ Tanjakina le Yesus ndek nu sana: Ne tinja nanje nzanjan kuramba kaye ngina le

⁹ nu pitik ndo mayeka tinja nunje nzanjan kuramba lika kina.

¹⁰ Ait ta kusem ait tukunu Zu gabat afu tango ta kanjermba kusnanaig: Ndanjam saka ne tukul lukamba nanje nzanjan tumba lika kinit nga sanaig le

¹¹ nu nane saningina: Ande nu ye wakeiyat ta nunje nanje nzanjan kuramba kaye nga sayat le tanjawet ngina.

¹² Tanjamba saningina le nane ndek nu kusnanaig: Imanje ne tanjamba sanat nginaig.

13 Ma ta mbolŋge taŋgo pino gudommba min-naig le Yesus nu buk kina tukunu mayekina taŋgo nu ima nu wakeina ta lislisimba katese ndana.

14 Mine minemba Yesus nu kusem wande suŋgo sinamŋge taŋgo ta kaŋgermba sana: Ata. Kile ne maye minit. Naŋe une maŋau ŋakmba kusreka. Kuga ta piti ande ne mbol prowikat ŋgina.

15 Taŋakina le taŋgo ta kumba ka Zu mbal saniŋgina: Taŋgo nu ye wakeiyat ta Yesusŋge ŋgina.

16 Yesus nu kusem mbolŋge nu wakeina tukunu Zu mbal nane pro nu piti sermba minnaig le

17 nu lafumba nane saniŋgina: Yiŋe Mam ndinok nu piroka minit. Ye mata piroka minet ŋgina.

18 Taŋakina le Zu mbal nane pasa ta ismba sakin-aig: A ... nu ambonŋa kusem lukawat. Kile nu lato mbarmba Kuate nu yiŋe Mam ndinok ŋgat ta nu Kuate ndoŋ kumu kumu minanu taŋaŋ ŋgate ŋginaig. Taŋaka nane maŋ gubra tumba nu siŋka balewam tuku pasa saŋgri pilenaig.

Yesus nu nuŋe mironŋ tuku Zu mbal saniŋgina

19 Kile Yesus nu nane saniŋgina: Ye siŋka satinŋamŋgit. Ye Kuate tuku Kiŋo yiŋe wamdusmbi piro afu kam kumuŋ kuga. Mam nu piro ke likate le kaŋgerket ta ndo ke liket.

20 Nu ye nuŋe Kiŋo tuku kume purte sulumba wam ŋakmba ke likate ta ye tumyate. Ye wam ke liket te ŋgumneŋga ta liniŋmba wam kitek saŋgrinu tumyuwa le tane kaŋgerka pirerek purkamŋgaig.

21 Mam nu kumanu mbal abo niŋmba kile-tidiŋgate taŋamba ndo ye nu tuku Kiŋo yiŋe nzali dubimba kumanu mbal afu abo niŋget.

22 Mam nu tango tuku manjau pilenimba lafunu ningam tuku piro ta ke ndakate. Piro ta ye wai mbolnge pilna.

23 Nane Mam tuku nyu te-dungade tanamba ye tuku nyu te-dunguwaig nga Mam nu piro ta ye sina. Ima nu ye tuku nyu te-du ndangate ta nu Mam ye kukulyina nu tuku nyu mata te-du ndangate.

24 Ye sinjka satinjamngit. Ima nu ye tuku pasa ismba Mam ye kukulyina nu tuku son ngate ta nu abo tugu minmba minam tuku njak minit. Nu une tuku pa lafunu te nda. Nu ngisikam tuku wam kusremba abo minmba minam tuku njak minit.

25 Ye sinjka satinjamngit. Mine minemba ye Ku-ate tuku Kinjo kumanu mbal yalpe ngi le nane ngamuknge ye tuku wi isig mbal tinga abo njak minmba minamngaig.

26 Mam nu abo manjau miro. Ye nu tuku Kinjo sangri sina le ye mata abo manjau miro.

27 Kuate nu tango tuku manjau pilenga lafunu ningam tuku ye Ndindo Katesek Tango nyu sina.

28 Tane pasa te tuku wamdus te-sulu ndawap. Ait ande prowa le nane mindesin patikade ma sinamnge minig mbal nane ye tuku wi ismba

29 tinga mayok kanngaig. Nane afu manjau magenu ke likinaig ta nane abo minmba minam tuku tingamngaig. Afu manjau ngaigonu ke likinaig ta nane pasa mbol kambim tuku tingamngaig.

30 Ye yiye wamdusmbi wam ande kam kumun kuga. Ye Mam tuku nzali dubimba tango pileniget. Ye yiye nzali dubiwam tuku idus ndawet. Nu ye kukulyina ta ye nu tuku nzali ndo dubiwam iduset. Ta tuku ye tango kumumbi

pileninget.

³¹ Ye yiŋe mironj tuku saket ta tane son ŋgam kumunj kuga.

³² Kuate nu ye tuku saka minit ta son pasa. Nu tuku pasa ta ye kila.

³³ Tane tanjo afu kukulninginaig le pro Yohanus kusnanaig le nu mata son pasa ye tuku sakina.

³⁴ Tanamba sakina ta nu tanjo ndo. Ye nu tuku pasa sunjomba idus ndawet. Ye tane tuku wamduŋ kilmba muskil kile-tidinge tinjam tuku idusmba Yohanus tuku pasa satinjet.

³⁵ Nu sati tanaŋ ndin tumtingina le ait fagnu ndo tane gare ŋak nu ndonj minnaig.

³⁶ Son. Yohanus nu kumumbi ye tuku sakina ta ye nu tuku pasa sunjomba idus ndawet. Mam nu piro kam tuku sanjri sina le piro ke liket tanje Mam kukulyina ta te-mayokte. Ye ta tuku sunjomba iduset.

³⁷ Tane Mam tuku ŋin tugu ise ndaka nu tuku tumail kaŋger ndade ta nu ye tuku saka minit ta ye tuku piro mbolŋge te-mayokte.

³⁸ Tane nu ye kukulyina tanjo son nda ŋgade tukunu nu tuku pasa tane sinamŋge mine ndakate.

³⁹ Tane abo tugu minmba minam tuku tube ŋga tane piro karenka kuyar pasa burka minig. Kuyar pasa tanje ye tuku sakate ta

⁴⁰ tane abo tugu tam tuku ye tugum prowam mbulig.

⁴¹ Tanjonje ye tuku nyu te-dunjuwaig ŋga ye idus ndawet.

⁴² Tane tuku ŋgamunjal ta ye kila. Tane Kuate tuku kume pur ndade.

⁴³ Ye Mam tuku nyu ṅak tane tugum prowen ta tane ye pitaiyade. Ande nu nuṅe nyu ṅak tane tugum prowa ta tane nu nzalinu tamṅaig.

⁴⁴ Tanṅine nyu mbol kuwa ṅa tanṅine tanṅine muṅgu nyu kile-mayokkade. Kuateṅge tane tuku nyu kile-mayokkam tuku idus ndade. Ta tuku tane ye tuku son ṅgam kumuṅ kuga.

⁴⁵ Tane ye tuku son nda ṅgade ta yeṅge Mam sawamṅgit ṅa idus ndawap. Kuga. Tanṅo ande tane tala ndamba minig ta nuṅge tane tuku mbar ta te-mayokamṅgat. Tanṅo ta Moses.

⁴⁶ Moses nu ye tuku kuyarna. Tane siṅka Moses tuku son ṅgade kande tane ye tuku mata son ṅgade kande.

⁴⁷ Tane nu tuku kuyar son nda ṅgade ta ndaṅmba ye tuku pasa isмба son ṅgam kumuṅ ṅa nane sanṅgina.

6

Yesusṅge tanṅo 5,000 isukusneniṅgina

(Mateus 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17)

¹ Kile Yesus nu wan ponṅa Galilea kule kualin sim kina. Kule kualin ta nyunu ande Tiberias.

² Yesus nu nuṅe sanṅri te-mayokmba guaze mbal afu wakeikina le tanṅo pino gudommba kanṅernaig tukunu nane nu dubimba kinaig.

³ Nu kule kualin sim kumba nuṅe dubiwanu tanṅo ndoṅ tabe ande ponṅa ka tanṅe minyak min-naig.

⁴ (Zu mbal tuku pagumba nye sunṅo Pasowa buk patukina).

⁵ Minyok minmba Yesus nu mambilmba tanjo pino gudommba prowe likinaig le kanjerka Filipus kusnana: Sine aninge nyamagan piyamba tanjo kame nzi ninbe le nyuwaig nga kusnana.

⁶ Yesus nu wam kam tuku ta buk idusna ta nu Filipus tagowam tuku kusnana le

⁷ nu ndek sana: Yoi. Tanjamba kande sonj 20 kilmba aganj piyamba fonfon ninbe le afu kumunge nda ngina.

⁸ Nu dubina tanjo ande Simon Petrus tuku abanunje Andreus nu ndek sana:

⁹ Ai te. Kiŋo te nu bret wai inum sulumba kualegan armba kilmba prowat ta tanjo pino gudommba ngamukŋge aganj ta nda minanu sukamngat ngina le

¹⁰ Yesus nu nane saningina: Kile saningap le minyokuwaig ngina. Tanjakina le nane saninginaig le minyokinaig. Ma ta pibi ŋak. Minyokinaig mbal gudommba tanjo ndo 5,000 tanjan.

¹¹ Kile Yesus nu bret fonfon 5 ta kilmba nu Kuate gare pasa tuna sulumba minyokinaig mbal ta walmba ninge likina. Nu kualegan mata tanjana le nanjine nzali dubimba kilmba nyinaig le maroningina.

¹² Maroningina le Yesus nu nunje dubinaig tanjo saningina: Aganj fetfetit batenju ta ngisikubekaig. Kilmba mangurkap ngina le

¹³ nane bret batenju kilmba sambe 12 ligeneninginaig.

¹⁴ Tanjo pino nu wam kitek sangrinu kina ta kanjermba sakinaig: Tuan tanjo sunjo prowam tuku sakinaig ta noten nginaig.

15 Tanjaka saka nane sanjri tinga Yesus tumba nanjine gabat sunjo palmbim tuku bafunaig le nu katesemba tinga nuje ndo tabe ande ponjina.

*Yesus nu kule mbol mbol likina
(Mateus 14.22-23; Markus 6.45-52)*

16 Furiram nuje dubiwanu tango ndek kule kualinj tuku piyal kinaig.

17 Ka piyalnje furirna le Yesus nu nane tugum pro ndana le nane wanj ponja Kaperneum kambim saka wanj koika fando si kinaig.

18 Nane kumba minnaig le bubre tinga kule mbalo sugo sugo tinginaig.

19 Nane koika ka fando ngamu 6 kilomita tananj tinginaig le Yesus nu kule mbol mbol lika wanj tugum ta kumba minna le nane nu kanjgermba kuru kuru njayonaig.

20 Tanjanaig le nu nane sanjina: Tane kuru kuru ndakap. Te yenje ngina le

21 nane pasa ta ismba wamdus ibenj kinaig le nu wanj ponjuwa nga sanaig. Nu wanj ponjina le kile ndo wanj ma kambim bafuna ta mbol pronaij.

Nyamaganj tugusek

22 Mafena le nane kule kualinj simnje minnaig mbal nane idusnaig: Kubele wanj ndindo minna le nu dubinaig tango nanenje ndo wanj ta ponja kinaig. Yesus nu nane ndonj kine ndakina nga idusnaig.

23 Tanjamba idusmba minnaig le Tiberias mbal tuku wanj afu Yesus nu Kuate gare pasa samba bret njina le nyinaig ma ta mbol pro ibenj kinaig.

24 Ibenj kinaig le nane tanje minnaig mbal Yesus nuje dubiwanu mbal mine ndakinaig le kila

pilmba nane ndek wanj kame ta ponja Yesus sota Kaperneum kinaig.

²⁵ Nane kinaig ka Kaperneumnge Yesus kanjernaig sulumba sanaig: Tum Tanjo, ne ginu te prowat nga kusnanaig le

²⁶ nu nane saningina: Ye sinjka tane satinjet. Tane nyamaganj tinggen le marotingina ta idusmba ye sotade. Ye manjau sanjgrinu ke liken le kanjgerkinaig ta tuku tane ye sote ndakade.

²⁷ Nyamaganj kagagte ta tuku sota piro karenj ndakap. Nyamaganj njayo ndangate tuku ta sotap. Abo tugu minmba minam tuku nyamaganj ta ye Katesek Tanjo yenje tingamngit. Mam Kuate nu nyamaganj tanjnj tingam tuku ye nyu sina ngina.

²⁸ Tanjakina le nane nu sanaig: Sine ame wam ke lika Kuate tuku piro kube nga kusnanaig le

²⁹ nu nane saningina: Ye Kuatenje kukulyina tanjo tane ye tuku son ngap. Kuate tuku piro ta not ngina.

³⁰ Nane ndek nu sanaig: Ne ame manjau ka le sine ne tuku sanjri kanjgermba ne tuku son ngube. Ne ame wam kamngat.

³¹ O buk sine tuku wa mbunj kame nane ma baknu mbolnje minnaig sulumba mana nyumba minnaig. Kuyar pasa nu tenenmba sakate.

Nu aganj samba mbolnje patikina le ndekinaig le nane nyinaig. *Kisim Bek 16.4,15*

Kuyar pasa nu tanjakate nginaig le

³² nu nane saningina: Ye sinjka satinjamngit. Moses nu nyamaganj ningina ta samba mbolok nyamaganj tugusek kuga. Yinje Mam nunje samba mbolok nyamaganj tugusek tinjgit.

33 Kuate tuku nyamaganj tugusek ta samba mbolŋge ndeka kilke mbol mbal abo tugu tiŋgit ŋgina.

34 Tanakina le nane ndek nu sanaig: Sunjo, nyamaganj ta mara mara siŋga le nyube ŋginaig le

35 nu nane saningina: Abo manjau tiŋgit tuku nyamaganj ta ye. Ima nu ye tugum prowa ta nu manj gubawe nda. Ima nu ye tuku son ŋguwa ta nu manj kule parawe nda.

36 Ye buk satinŋit not. Tane ye kanjeryade ta ye tuku son nda ŋgade.

37 Mam nu tanjo afu yiŋe mbal minam tuku madinŋit ta nane ye tugum prode. Ima nu ye tugum prowa ta ye siŋka nu pitaiwe nda.

38 Ye samba mbolŋge ndeken ta yiŋe nzali dubiwam tuku pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubiwam tuku prowen.

39 Nu tuku nzali ta tenenmba. Nu nane madinŋit le ye tugum prode mbal ndindo ande ŋgisike nda. Ye kulatka minmba ma ma ait sunjo mbolŋge ŋakmba manj kile-tidinŋamŋit.

40 Mam tuku nzali ta tenenmba. Nane ye nu tuku Kiŋo kumunj ŋga son ŋgade mbal ŋakmba abo tugu ŋak minmba minamŋaig. Ait sunjo mbolŋge ye nane manj kile-tidinŋamŋit ŋgina.

41 Yesus nu samba mbolŋge nyamaganj ndekina ta ye ŋgina le Zu mbal nane ismba gubra tumba nanŋine nanŋine sakinaig:

42 A ... nu ndanam saka samba mbolŋge ndeken ŋgate. Sine nu tuku ina mam kila. Nu Yosef tuku kiŋo nu Yesusŋge ŋginaig le

43 nu nane saningina: Tane tanjine tanjine gubra pasa sa ndakap.

⁴⁴ Ande nuŋe wamduŋmbi ye tugum prowam kumuŋ kuga. Mam nu ye kukulyina nuŋge afu wamduŋ niŋguwa le ndo ye tugum prowam kumuŋ. Ait sunŋo mbolŋge ye nane kile-tidiŋgamŋgit.

⁴⁵ Tuan taŋgo kame teŋemba kuyarnaig: Kuate nu nane ŋakmba tumniŋgamŋgat ŋga kuyarnaig. Ima nu Mam tuku pasa ismba kila pilit ta nu ye tugum prote.

⁴⁶ Ande nu Mam kaŋger ndate. Ye Kuate tugumuŋge ndeken ta ye nu kaŋgeren.

⁴⁷ Ye siŋka satingamŋgit. Ima nu ye tuku son ŋgate ta nu abo tugu minmba minam tuku ŋak minit.

⁴⁸ Abo maŋau tiŋgit tuku nyamagaŋ ta ye.

⁴⁹ Siŋgine mbuŋ nane ma baknu mbolŋge mana nyumba minnaig ma ma kume farnaig.

⁵⁰ Nyamagaŋ kise samba mbolŋge ndekina ŋga saket ta ande nu nyuwa ta nu kume nda.

⁵¹ Nyamagaŋ abo maŋau tiŋgit ta samba mbolŋge ndekina ta ye. Ima nu agaŋ ta tumba nyuwa ta nu abo minmba minamŋgat. Nyamagaŋ sakit ta ye tuku ndem. Kilke mbol mbal tane abo ŋak minmba minam tuku ye yiŋe ndem tiŋgamŋgit ŋgina.

⁵² Kile Zu mbal nane muŋgu kusnaŋga sakinaig: Nu ndaŋmba nuŋe ndem siŋguwa le nyamŋgig ŋga saka minnaig le

⁵³ nu ndek saningina: Ye siŋka satingamŋgit. Ye Ndindo Katesek Taŋgo tane ye tuku ndem ndare tumba nye ndakap ta tane abo tugusek kugatok.

⁵⁴ Ima nu ye tuku ndem ndare tumba nyate ta nu abo ŋak minmba minam tuku minit. Ait sunŋo mbolŋge ye nu maŋ te-tiwamŋgit.

55 Ye tuku ndem te nyamaganj tugusek. Ye tuku ndare te kule tugusek.

56 Ima nu ye tuku ndem ndare nyate ta nu ye ndonj sailkate le ye nu ndonj minet.

57 Mam nu abo minmba minit nunge ye kuku-lyina. Nu minmba minit tukunu ye nu mbolnge minmba minet. Tanjamba ndo tango ima nu ye tumba nyuwa ta nu ye mbolnge abo njak minmba minamngat.

58 Singine mbunj nane aganj samba mbolnge ndekina ta nyumba ma ma kume farnaig. Aganj ye saket te tanjamba kuga. Ima nu aganj te tumba nyuwa ta nu abo njak minmba minamngat nga saningina.

59 Yesus nu Kaperneum kusem wande sinamnge nane pasa tumnjmba minmba nu pasa ta kuklimba saningina le

60 nu dubimba likinaig mbal gudommba nane pasa ta ismba sakinaig: Pasa te sine tuku wamdus piti sersingit. Sine isam mbulgig nginaig.

61 Nane gubra pasa yabu saka minnaig le nu katesemba nane saningina: Ye tuku pasa ta tuku tane wamdus pititingit?

62 Ye Ndindo Katesek Tango ye manj luka yiņe minen tuku ma mbol ambe ka le tane kanjeryumba ye tuku ndanjmba idusamngaig.

63 Ye abo manjau tugusek sakit ta Tukul Guwanje tingit. Kilke mbolok tuku aganjnge turtingam kumunj kuga. Pasa satingit ta Tukul Guwa tugumnge prode. Pasa ta tane abo tam tuku ndin tumtingit ta tane afu son nda ngade ngina.

64 Yesus nu buk tugu mbolnge ima nu nu tuku

son nda nginaig ima nu tuku kupet tanjo mayok kangat ta nu kila minna tukunu nu tanjakina sulumba

⁶⁵ sakina: Tane afu ye son nda ngade ta tuku ye buk tenenmba satinjit. Mam nu afu wamdus ninguwa le ndo ye tugum prowam kumuŋ ngina.

⁶⁶ Nu tanjamba saka minna le nu dubinaig mbal gudommba ndek nu kusremba manj nu ndonj li ndakinaig.

⁶⁷ Tanjanaig le Yesus nu nuŋe dubinaig tanjo 12 ta kusnaniŋgina: Tane mata tanjamba ye kusreyam idusde e ngina le

⁶⁸ Simon Petrus nu ndek lafumba sana: Sunjo, sine ne kusrenumba ima tugum kab. Ne ndo abo minmba minam tuku ndin sasiŋgam kumuŋ.

⁶⁹ Sine ne kila pileg. Ne Kuatenje madinina tanjo ngina.

⁷⁰ Tanjakina le Yesus nu lafumba saniŋgina: Ye tane 12 maditingen ta ande tane ngamukŋge nu bukla ŋayonu ŋak ngina.

⁷¹ Yesus nu Yudas Iskariotnu Simon tuku kiŋo ta tuku sakina. Ngumneŋga nu Yesus tuku kupet mayok kina.

7

Yesus maib kat nuŋe nane nu talanaig

¹ Kile Yesus nu Galilea ma tugu mbol kine promba lika minna. Yudea mbal nane nu balewam saka minnaig tukunu nu Yudea ma mbol nda kina.

² Nu Galileange minna le Zu mbal nane baibai patika pagumba nyam tuku ait patukina le

³ Yesus tuku maib kat nuṅe nu sanaig: Ne tiṅga Yudea ma tugu mbol kaye. Kumba ka tanṅe ne tenṅe maṅau kate tanṅamba ka le ne dubinade mbal kaṅgerwaig.

⁴ Ande nu nuṅe nyu mayok kuwa ṅga iduste ta nu kuirka piro ndakate. Ne maṅau saṅgrinu ke likate ta tanṅo am mbolṅe ka le nane kaṅgerkuwaig ṅginaig.

⁵ Nuṅe maib kat nuṅe mata nu tuku son nda ṅga tanṅamba sakinaig.

⁶ Kile Yesus nu nane sanṅina: Mara ṅakmba tane mbumba kambim tuku ait. Ye tuku ait kile.

⁷ Kilke mbol mbal nane tane kasur ndatingig. Ye nane tuku maṅau ṅaigonu kile-mayokka saketa ta tuku nane ye kasuryade.

⁸ Tane tiṅga pagumba nye ta tuku mbumba kape. Ye kine nda. Ye tuku ait kile ṅgina.

⁹ Tanṅamba saka nu Galileanṅe minna.

Yesus nu pagumba nye ta mbol kina

¹⁰ Maib kat nuṅe pagumba nye ta tuku mbumba kinaig le nu minna ma ma kuirkuirka mbumba kina.

¹¹ Pagumba nye ta mbolṅe Zu gabat mbal nane naṅine naṅine muṅgu kusnaṅga Yesus sota nu anṅe minit ṅga saka minnaig.

¹² Maṅgur sunṅo ta sinamṅe afu sisu-sasuka sakinaig: Nu tanṅo mayenu ṅginaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Nu tanṅo didik farmba wam ṅaigonu tumṅingit tuku ṅginaig.

¹³ Nane Zu gabat tuku kuru-kuruka pasa te-mayokmba sa ndakinaig.

14 Pagumba nye ta ait kenjmba kina le Yesus nu kusem wande sunjo sinam kumba pasa kuklimba tumnijmba minna.

15 Minna le Zu gabat afu nu tuku pasa isnaig sulumba nane pirerek purka sakinaig: i ... Nu ndanjmba kila ta tina. Nu skul sunjo mbolnje minyo ndakina nga sakinaig.

16 Tanjakinaig le nu ndek lafumba saningina: Pasa tumtinget te yije wamdusmbi kuga. Kuate nje ye kukulyina le ye nu tuku wamdus tane satinjet.

17 Ande nu Kuate tuku nzali dubiwam iduste ta ye yije wamdusmbi ko Kuate tuku wamdusmbi pasa tumtinget te nu kila palmbim kumu.

18 Ande nu nune wamdusmbi pasa kuklite ta nu nune nyu mbol kuwa nga pasa kuklite. Ande nu nune sunjo tuku nyu mbol kuwa nga pasa kuklite ta nu tugusek. Nu yabri kugatok.

19 Moses nu tukul pasa tingina. Ata. Tane tukul ta dubikade e? Tane ye baleyam tuku ndin sotade nga saningina.

20 Tanjakina le nane nu lafumba sanaig: A ... ne bukla njak nginngankate. Ima ne balenam sakate nginaig le

21 nu nane saningina: Ye manjau ande ken le tane wamdus piti tinaig.

22 Kinjo tuku ngaro pikam tuku manjau Moses nje sine singina. Moses pro ndana le singine mbun nje manjau ta tugu pilnaig. Moses ait satin nje ta kusem ait mbol nje ait kumun gate ta tane kusem mbol nje kinjo tuku ngaro pikig.

23 Tane Moses tuku tukul luka ndawam tuku nga kusem ait mbol nje mata kinjo tuku ngaro pikig. Ndanam saka tane ye kusem ait mbol nje tanjo

ande tuku n̄garosu wakeiwen le ye tuku gubra pilig.

²⁴ Tane ammbi ndo tango pile ndan̄gap. Tango tuku tugu kan̄germba pilen̄gap n̄gina.

²⁵ Kile Yerusalem mbal afu sakinaig: Tango balewam sakade ta noten.

²⁶ Nu kilim̄nge pasa saka minit le gabat kame nu peu ndade? Nu sin̄ka Kuaten̄ge madina ta gabat mbal kila pilnaig inde n̄ginaig le

²⁷ nane afu sakinaig: Tango te tuku tumbran̄ tuguk sine kila. Kristus prowa le nu anin̄ge prote ta sine gilai minam̄ngig n̄ga sakinaig.

²⁸ Yesus nu ndek kusem wande sun̄go sinam̄nge pasa kuklimba sakina: Tane ye tuku tumbran̄ tuguk ye turmba kila n̄ga idusde e? Ye yin̄ge wam̄dusmbi pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina ta nu tugusek. Tane nu gilai.

²⁹ Ye nu tugum̄nge prowen tukunu ye nu kila minet. Nun̄ge ye kukulyina n̄gina.

³⁰ Tan̄jaka sakina le nane ndek nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile. Nane puram kumun̄ kuga.

³¹ Tango pino gudommba nu tuku son n̄ginaig sulumba sakinaig: Ande prowam tuku sakinaig ta not. Tango wam ke likate te liwam kumun̄ kuga. Nu Kristus n̄ginaig.

³² Tango pino nane tan̄jamba sisu-sasuka sakinaig le Farisi mbal isnaig sulumba nane pris gabat mbal ndon̄ kusem wande tuku polis afu kukuln̄in̄ginaig le Yesus biye tiwam kinaig le

³³ nu ndek sakina: Ye ait fagnu tane ndon̄ mini sulumba ye man̄ luka Kuate nu ye kukulyina ta nu tugum kan̄git.

³⁴ Tane ye sotap ta ye kaŋgerye nda. Ye ka minamŋgit ma ta tane ye tugum prowam kumuŋ kuga ŋgina le

³⁵ Zu mbal nane ndek naŋgine naŋgine sakinaig: Nu animbi kuwa le sine nu sota kaŋgere nda. Nu kasomok ma mbol kumba Zu mbal afu Grik ŋgamuŋge minig nane ndoŋ minmba Grik mbal pasa kuklimba tumniŋgam sakate e?

³⁶ Nu ndaŋam teŋenmba sakate: Tane ye sotap ta ye kaŋgerye nda. Ye ka ma minamŋgit ta tane ye tugum prowam kumuŋ kuga ŋgate. Pasa tugunu te ndaŋmba tuku ŋginaig.

Kule tugusek

³⁷ Pagumba nye ta tukulam tuku ait sunŋo mbolŋge Yesus nu tiŋga wi kuenka sakina: Ima nu kule parawa kande ye tugum promba kule tumba nyuwa.

³⁸ Ima nu ye kumuŋ ŋga ye tuku saŋgri tomba tiŋgate ta Kuate tuku pasa sakate taŋamba kule abo ŋak nu tuku ŋgamuŋgal sinamŋge bulbulmba minmba minamŋgat ŋgina.

³⁹ Yesus nu taŋamba sakina ta nu Tukul Guwa tuku sakina. Nane nu tuku son ŋginaig mbal Tukul Guwa tam tuku minnaig. Sakina ait mbolŋge Yesus nu saŋgri kilŋa sunŋo nda tina tukunu Tukul Guwa nu nde ndakina.

⁴⁰ Nane pasa ta isnaig sulumba afu sakinaig: Tuan taŋgo ande prowam tuku sakinaig ta not ŋginaig le

⁴¹ afu ndek sakinaig: Nu Kuatenge madina taŋgo ŋginaig. Taŋakinaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Kristus nu Galileanŋge prowe nda.

⁴² Nu David tuku ndare mbolŋge nu minna tuku ma Betlehemŋge prowamŋgat. Kuate tuku pasa tanakate ŋginaig.

⁴³ Tanamba nane wamdus pur yimyam kinaig sulumba

⁴⁴ afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig.

Zu gabat mbal nane Yesus talanaig

⁴⁵ Polis mbal luka Farisi le pris gabat tugum pronaig le sakinaig: Ndanam tane nu tumba pro ndawaig ŋginaig le

⁴⁶ polis mbal lafumba saniŋginaig: Nu tuku pasa sangrinu. Sine tanan tango ande pasa sangrinu sakina le ise ndakigen ŋginaig.

⁴⁷ Tanakinaig le Farisi mbal ndek nane saniŋginaig: A ... nu tane yabritiŋgat le tane mata nu tuku son ŋgaig e?

⁴⁸ Sine Farisi ko gabat ande nu tuku son ŋgate le kanŋer ndade tae.

⁴⁹ Ake mbal nane nu tuku son ŋgade ta nane tukul pasa gilai. Nane ma ŋayo mbol kambim tuku minig ŋga sakinaig.

⁵⁰ Kile nane tuku ande Nikodemus nu o buk furir Yesus tugum prona ta nunŋe tiŋga sakina:

⁵¹ Sine siŋgine tukul dubimba tango ake pitaiwam kumuŋ kuga. Nu tuku pasa isмба nu tuku manau kanŋermба ndo lafunu tambim kumuŋ ŋgina le

⁵² nane ndek nu sanaig: Ne mata Galileanu yamban tango kande. Ne kuyar pasa bur mayewa sulumba kila pale. Galileanŋge tuan tango ande prowe nda ŋga sanaig.

53 Taɲamba nane ɲakmba sili-silimba naɲgine wande mbol kine likinaig.

8

*Pino ande unekina le tumba Yesus tugum pron-
aig*

¹ Nane ɲakmba sili-silimba naɲgine wande mbol kine likinaig le Yesus nu Olif tabe mbol kina.

² Mafena le maratukuk tiɲga nu ndeka kusem wande sunɲo sinam kina. Kina le nane gudommba nu tugum pronaiɲ le nu pasa kuklimba tumniɲmba minna.

³ Taɲamba minna le Farisi kusem pasa bitekɲganu mbal ndoɲ pino ande taɲgo kuayarna le kaɲgermba nu tumba pro nane ɲgamukɲge te-timba Yesus sanaig:

⁴ Tum Taɲgo, pino te taɲgo ande ndoɲ minat le kaɲgergig.

⁵ Moses tuku tukul mbolɲge ande taɲawa kande ndamembi balewap ɲga sakate. Ne pino te tuku ndaɲmba iduste ɲga kusnanaig.

⁶ Nane nu pasa ande mbarwa le nu tumba pasa mbolɲge palmbim tuku nu tagonaig.

Kile Yesus nu minyoka wai tokmbi kilke mbolɲge kuyarmba minna.

⁷ Kuyarmba minna le nane nu kusna-kusnamba minnaig le nu tiɲga sakina:

⁸ Ima nu tane ɲgamukɲge mbar kugatok ndeta nuɲge amboɲga ndame tumba pino te katwa ɲgina. Taɲaka sakina sulumba nu maɲ minyoka kilke mbolɲge kuyarmba minna.

⁹ Nane pasa ta ismba tanjo mage mage nane kua kinaig le nane afu ngumneŋga nduik nduik sili-silinaig. Pino ta nuŋe ndo Yesus tugumŋe tin minna le

¹⁰ nu tinŋa nu kusnana: Nane animbi kagig. Ande nu une lafunu tanmbim tuku mine ndakate e ŋga kusnana le

¹¹ nu ndek sakina: Sunjo, ande mine ndakate ŋgina le nu sana: Ye mata ne une lafunu tanmbim idus ndawet. Ne luka kumba maŋ une ndaka ŋga sana.

Kilke te tuku bulu

¹² Yesus nu maŋ tanjo pino saniŋgina: Ye kilke te tuku bulu. Tanjo pino kilŋaniŋget. Ande ye dubiyuwa ta nuŋe mine ta bulu ŋak. Nu ma make sinamŋe mine nda ŋgina.

¹³ Tanjakina le Farisi mbal nu sanaig: Ne naŋe mironj naŋe tugu kuklite ta ne yabri pasa ndo sakate tae ŋginaig le

¹⁴ nu ndek nane saniŋgina: Ye aniŋge prowen maŋ animbi kaŋgit ta ye kila. Ta tuku ye yiŋe mironj tuku sanu kumuŋ. Tane ye aniŋge prowen maŋ animbi kaŋgit ta tane gilai minig.

¹⁵ Tane tanjo tuku wamduŋmbi ndo ye pileyade. Ye tanjamba ande pile ndawet.

¹⁶ Ye ande pilewam idusmba ta yiŋe wamduŋmbi ndo kuga. Kuate nu ye kukulyina ta ye nu ndoŋ wamduŋ ulendi tanjo pileniŋgek. Ta tuku ye kumumbi pileniŋgam kumuŋ.

¹⁷ Tukul pasa nu sakate: Tanjo armba nale pasa ndui ta ndo sakade ta son pasa ŋgade.

¹⁸ Ye yiŋe Mam nu ye kukulyina nu ndoŋ yiŋe tugu kukliwek ta son pasa ndo ŋgina.

19 Tanjaka saniŋgina le nane ndek nu kusnanaig: Ne Mam naŋe aniŋge minit ŋga kusnanaig le nu sakina: Tane ye tuku Mam gilai. Tane ye mata gilai minig. Tane ye kila kande ye tuku Mam mata kila minig kande ŋga saniŋgina.

20 Yesus nu kusem wande sinam tanje ndametiŋ patikade ma mbolŋge pasa ta kuklimba minna le afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile.

Yesus nu samba tumbraŋ tuku saniŋgina

21 Yesus nu maŋ pasa tuturmba saniŋgina: Ye ka le tane ye sotete piŋga tanjine une ta ŋak minmba kumamŋgaig. Ye kaŋgit ma ta tane prowam kumuŋ kuga ŋgina le

22 Zu mbal ndek naŋgine naŋgine sakinaig: Nuŋe ŋgarosu balewamŋgat inde. Ta tuku ye kaŋgit ma ta tane prowam kumuŋ kuga ŋga sakat ŋginaig.

23 Tanjakinaig le nu nane saniŋgina: Tane ibeŋ tekok mbal. Ye mbol ambekok. Tane kilke tekok. Ye kilke tekok kuga.

24 Ta tuku ye satinŋit. Tane une ŋak minmba kumamŋgaig. Tane yiŋe mironŋ tuku sakit ta son nda ŋgap ta tane sinjka une ŋak minmba kumamŋgaig ŋgina.

25 Tanjakina le nane ndek nu kusnanaig: Ne ima ŋginaig le nu nane saniŋgina: Ye abo abo yiŋe mironŋ tuku saka minet ta not.

26 Ye tane tuku mbar tuku pasa suŋgomba ŋak minet ta ye sa ndaket. Ande nu ye kukulyina nu tugumŋge pasa ten ta ndo ye satinŋet. Pasa ta tugusek ŋgina.

27 Nu taɲamba Mam Kuate tuku sakina ta nane katese ndanaig.

28 Ta tuku Yesus maɲ lato nane saniɲgina: Tane ye Ndindo Katesek Taɲgo ye tumba ail kazrai mbolɲge palmbimɲgaig. Ait ta kugawa le o son ta nuɲge ɲgamɲgaig. Ye yiɲe wamdusmbi pasa afu sa ndaket. Mamɲge tumyina ta ndo saket ta tane katesewamɲgaig.

29 Ande nu kukulyina ye nu tuku nzali ndo dubiwet. Ta tuku nu ye kusre ndayumba ye ndon minmba minit ɲga sakina.

30 Nu taɲamba saka minna le nane gudommba nu tuku son ɲginaig.

Yesus nu Zu mbal ndoɲ kualeyaukinaig

31 Yesus nu Zu mbal afu nu tuku son ɲginaig ta teɲenmba saniɲgina: Tane ye tuku pasa ismba kumumba kap ta tane siɲka ye dubiyanu taɲgo mayok kaɲgaig.

32 Tane pasa tugusek kila palpe le pasa taɲge tane tuku muskil kile-tidiɲge tiɲgamɲgat ɲgina.

33 Taɲakina le nane ndek sakinaig: Sine Abraham tuku mbuɲ mineg. Sine nane afu kum-nemɲge ndalekanu taɲaɲ mine ndakeg. Ne ndaɲam saka sine tuku muskil kile-tidiɲge siɲgam tuku sakate ɲginaig le

34 nu maɲ lato saniɲgina: Ye siɲka satiɲgamɲgit. Ima nu unekate ta nu une maɲau kumnemɲge ndalekanu taɲaɲ minit.

35 Piro taɲgo nu nuɲe sunɲgo tuku wandekɲge mara mara mine ndakate. Kiɲo nu mam nuɲe tuku wande mbolɲge mara mara minit.

³⁶ Ata. Ye Kuate tuku Kiŋo ye tane tuku muskil kile-tidiŋgi ta tane muskil kile-tidi mayewamŋgaig.

³⁷ Tane Abraham tuku mbuŋ ŋgade ta ye kila ta tane ye tuku pasa isig ta tane tuku ŋgamuŋgal sinam kine ndakate tukunu tane ye baleyam sakade.

³⁸ Ye yiŋe Mam tugumuŋge maŋau kaŋgerke liken ta sake liket. Tane taŋgine mamŋge maŋau tumtuŋgit ta kade ŋgina.

³⁹ Taŋakina le nane nu sanaig: Sine tuku mam Abraham ŋginaig le nu nane saniŋgina: Tane Abraham tuku kiŋo kame kande Abraham tuku maŋau dubide kande.

⁴⁰ Ye pasa tugusek Kuate tugumuŋge isмба pro satinget le tane ye baleyam sakade. Abraham nu maŋau taŋaŋ ke ndakina.

⁴¹ Tane taŋgine mam tuku maŋau te-purde ŋgina le nane nu sanaig: i ... Sine ndinŋge kile-pati ndakinaig. Siŋgine Mam ndindo nu Kuate ŋginaig.

⁴² Kile Yesus nu ndek saniŋgina: Ye Kuate tugumuŋge minen sulumba te prowen. Yiŋe wamduŋmbi kuga. Nuŋge ye kukulyina. Kuate nu tane tuku Mam kande tane ye tuku mata kume purde kande.

⁴³ Ye pasa kile-mayokket te tane isam mbulmba kilba tukulde. Ta tuku tane katese ndade.

⁴⁴ Taŋgine mam Satan. Tane nu tuku nzali ndo dubiwam idusde. Nu abo abo taŋgo bale farna taŋamba kile minit. Nu wamduŋ tugusek kugatok tukunu nu maŋau tugusek ŋakmba pitaikate. Nu mane taŋgo. Nu yabri maŋau miro. Ta tuku nu yabri wam ndo te-mayokam kumuŋ.

⁴⁵ Tane tanjine mam tuku manjau njak minig sulumba ye pasa tugusek satinjet ta tane son ngam fugude.

⁴⁶ Tane tuku ande ye tuku mbar ande kanjermba sanu kumun kuga. Ye tane pasa tugusek satinjet ta tane ndanjam tuku son nda ngade.

⁴⁷ Kuate tuku kinjo kame nane nu tuku pasa isig. Tane nu tuku kinjo kame mine ndakade tukunu nu tuku pasa ise ndakade ngina.

⁴⁸ Tanjakina le Zu mbal nane ndek nu sanaig: Ne Samaria yamban bukla njayonu njak ngeg ta sine kumumbi sakeg nginaig le

⁴⁹ nu nane saningina: Ye bukla njak kuga. Ye Mam tuku nyu te-dunjet le tane ye tuku nyu te-ibenje.

⁵⁰ Ye yinje nyu mbol kuwa nga idus ndawet. Kuate nu ye tuku nyu mbol kuwa nga sakate. Nu tanjo njakmba kumumbi pileningit.

⁵¹ Ye sinjka satinjamngit. Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ngina.

⁵² Kile Zu mbal nane ndek sakinaig: i ... Abraham tuan tanjo njakmba kume likinaig ta ne sakate: Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ngate. Ta tuku kile sine kila pileg. Ne bukla njak.

⁵³ Sine tuku mbun sunjo Abraham ne nu liwanu nga iduste? Abraham tuan tanjo njakmba kume likinaig. Ne ima le nane nyu te-dungate nginaig le

⁵⁴ nu ndek saningina: Ye yinje mironj yinje nyu payam ndaket. Yinje Mam nunge ye tuku nyu te-dungate. Tane nu sine tuku Mbara Sunjo ngade ta

⁵⁵ tane nu gilai. Tane nu kila ngade ta tane yabri tanjo ndo. Ye nu kila nget ta tane yabri pasa

sakade taɲamba kuga. Ye siŋka nu kila minmba nu tuku pasa dubiwet.

⁵⁶ Singine mbuɲ Abraham nu o buk ye prowam tuku ait ismba nu gare-gareka tairŋga minna. Nu ye tuku ait kaŋgermba gare suŋgo tina ŋga saniŋgina.

⁵⁷ Taɲakina le Zu mbal ndek nu sanaig: i ... Ne yar 50 mine ndakate. Ne Abraham kaŋgeranu ŋga sakate e ŋginaig le

⁵⁸ nu ndek nane saniŋgina: Ye siŋka satingamŋgit. Abraham pro ndana le ye minmba minen kile minet ŋga saniŋgina.

⁵⁹ Taɲakina le nane ndek ndame kilmba nu balewam bafunaig le nu nuɲe ŋgaro kuirkuirka tumba kusem wande kusremba kina.

9

Yesus nu taŋgo am tukulok wakeina

¹ Yesus nane ndin dubimba kinaig ka taŋgo ande nu am tukulok ina sinamŋge prona ta kaŋgernaig.

² Kaŋgermba nuɲe dubiwanu taŋgo Yesus kusnanaig: Tum Taŋgo, imanŋe unekina le nu am tukulok prona. Ina mam nuɲeŋge e ko nuɲe mironŋ e ŋga kusnanaig le

³ nu ndek nane saniŋgina: Ina mam nuɲe tuku une ko nuɲe une taŋge am tukul ndana. Kuate tuku saŋgri nu mbolŋge mayok kambim tuku nu am tukulok minit.

⁴ Kile mafen minitmbi ye Kuatenŋge kukulyina ta sine nu tuku piro kube. Mine minemba furirwa le sine ŋakmba pirokam kumuɲ kuga.

⁵ Ye kilke te mbolŋge minmba kilke te kilŋawet tuku bulu ŋgina.

⁶ Nu taŋaka sakina sulumba kilke mbol ŋguspeka ruga wakeimba tumba taŋgo ta am mbolŋge pilna sulumba nu sana:

⁷ Ne kumba Siloam kule kualin mbolŋge am minyanŋa ŋgina. (Siloam nyu ta tugunu Kukulna). Taŋamba kukulna le nu ndek kumba am minyanŋa mambil mayemba luka prona.

⁸ Nu prona le nu tuku tumbraŋ tuma nane afu turmba nu buk aŋaŋ ndende yabaŋka minna le kaŋgernaig ta ndek sakinaig: i ... Ande buk aŋaŋ ndende yabaŋka minna nuŋge inde ŋginaig le

⁹ nane afu sakinaig: Au. Nuŋge ŋginaig le afu sakinaig: Kuga. Taŋgo ande nu suk ŋginaig. Taŋakinaig le nu nane saniŋgina: Sakade not. Ye nuŋge ŋgina le

¹⁰ nane ndek nu kusnanaig: i ... Ne ndaŋat le am mayekat ŋginaig le

¹¹ nu lafumba sakina: Taŋgo ande nyunu Yesus nuŋge ruga wakeimba ye tuku am mbolŋge pilmba sayat: Ne ka Siloam kule kualin mbolŋge am minyanŋa ŋgat. Ye ka am minyanŋit le ye am maraŋgat ŋgina le

¹² nane nu kusnanaig: Nu aninŋe minit ŋginaig le nu ndek saniŋgina: Iyo. Ye gilai ŋgina.

¹³⁻¹⁴ Yesus nu ruga wakeimba am maraŋge tuna ta kusem ait le nane afu taŋgo buk am tukulok minna ta tumba Farisi mbal tugum pronaig le

¹⁵ nane mata nu kusnanaig: Ne ndaŋat le am mayekat ŋginaig le nu saniŋgina: Nu ruga wakeimba ye tuku am mbolŋge palet le ye ka am minyanŋit le kile mambilet ŋgina.

¹⁶ Taŋakina le Farisi mbal afu sakinaig: Taŋgo ta kusem ait tukul lukamba nu mabte ndakate.

Kuatenge nu kukul ndana nginaig le nane afu tenenmba sakinaig: Kuga. Nu tanjo njonu kande nu manau sangrinu tanjamba kam kumuŋ kuga kande nginaig. Nane tanjamba pur yimyam kinaig.

¹⁷ Tanjamba nane man tanjo am mayekina ta kusnanaig: Tanjo ta tuku ne ndanmba iduste nginaig le nu saningina: Nu tuan tanjo ande ngina.

¹⁸ Zu gabat mbal tanjo ta ina sinamnge am tukulok prona le kile mayekina ta son nda nga nu tuku ina mam wika kusnanikinaig:

¹⁹⁻²⁰ Tale kiŋo ande am tukulok te-palmbinu nga saka minik ta noten e nginaig le nale lafumba sakinaik: Am tukulok te-pilken ta not nginaik. Tanjakinaik le nane ndek sanikinaig: Nu ndanjat le am mayekat nga kusnanikinaig le nale ndek sakinaik:

²¹ Iyo. Sile gilai. Nu sunjokanu. Nu kusnawap. Nu ndanjat le am mayekat ko imange nu am wakeiwe tawet ta nuŋe sakuwa le isap nginaik.

²² Nale Zu mbal tuku kuru-kurukinaik sulumba tanjamba saninginaik. Ta ndanam? Zu gabat mbal nane pasa ande buk katmba ima nu Yesus nu Kuatenge madina tanjo nguwa kande nu kusem wandeknge pitaimba nu tukulbe nginaig.

²³ Wam ta tuku nale sakinaik: Nu sunjokanu. Nu kusnawap nginaik.

²⁴ Kile nane man tanjo am mayekina ta te yale nga sanaig: Tanjo ta njonu ta sine kila. Ne Kuate am mbolnge sinka son pasa saka nginaig le

²⁵ nu ndek sakina: Nu njonu e ko mayenu e ta ye gilai. Wam ande ye mbolnge kat ta ndo ye kila. Ye buk am tukulok minen ta kile ye mambilet ngina.

26 Tanjakina le nane manj nu kusnanaig: Nu ne ndanjanat? Nu ame wam kat le ne am mayekat nga kusnanaig le

27 nu lafumba saningina: A ... ye buk satinjit le tane isaig. Ndanjam saka manj lato isam tuku kusnangade. Tane mata nu dubiwanu tanjo minam idusde e ngina le

28 nane ndek gubra tumba nu tumail panmba sanaig: A ... ne nu dubiwanu tanjo. Sine Moses ndo dubiweg.

29 Kuate nu Moses ndon pasatina ta sine kila. Tanjo te aninge prona ta sine gilai nginaig le

30 nu pasa lafumba saningina: i ... Nu ye tuku am wakeiwe sat ta ndanjam nu aninge prona ta tane gilai ngade.

31 Nu tuku manjau ta kilimok. Kuate nu tanjo najyonu ise ndakate. Ande nu Kuate mbarinmba nu tuku nzali dubite le ndo Kuate nu tuku yabanj pasa isit le wam sanjgrinu kate.

32 Ande nu ina sinamnge am tukulok prona le andenje nu tuku am maranje tuna nga sakade le ise ndakeg.

33 Tanjo ta nu Kuatenje kukul ndana kande manjau tananj inum kam kumunj kuga kande ngina.

34 Tanjakina le nane gubra tumba sanaig: Yoi. Ne ina sinamnge une njak te-pilnaik. Ne sine gabat kame wam pagukam iduste e nga nane tanjo ta kusem wandeknje pitainaig le mayok kina.

35 Tanjo pitainaig le mayok kina ta Yesus nu ismba tanjo ta sota kangerna sulumba nu sana: Ne Katesek Tanjo Ndindo ta tuku ne son ngate e ngina le

³⁶ nu ndek nu sana: Sunngo, ne ima tuku sakate. Tanngo ta saya le isi sulumba ye nu tuku son n̄gi n̄ga sana.

³⁷ Tan̄akina le nu ndek sana: Ne buk nu kan̄gerat. Ye ne ndon̄ pasatet te ye nun̄ge n̄gina le

³⁸ nu ndek sana: O Sunngo, ye ne tuku son n̄get n̄ga nu tugum̄nge dagol tidron̄gina.

³⁹ Kile Yesus nu ten̄enmba sakina: Nane am tukulok mbal mambilam tuku mambilde mbal am tukulkam tuku ye tanngo tan̄amba pilengam kilke te mbol prowen n̄gina le

⁴⁰ Farisi mbal afu tan̄ge minnaig ta pasa ta ismba sanaig: i ... Ne sine mata am tukulkanu n̄ga iduste e n̄ginaig le

⁴¹ nu nane san̄n̄gina: Tane am tukulkanu minig kande une tuku pa tane mbol̄nge mine ndakate kande. Tane sine am maran̄ganu mineg n̄gade tukunu tane pa tam tuku minig n̄gina.

10

Sipsip kulat tanngo mayenu

¹ Ye sin̄ka sat̄ngam̄ngit. Ande nu sipsip tuku malan̄ga sinam nda kumba nu fonde pon̄ga sinam kinit ta nu kuayar tanngo ndo.

² Ande nu malan̄ga kumam sinam kinit ta nu sipsip tuku kulat tanngo.

³ Nu prote le malan̄ga kulat tanngo malan̄ga talke tuwit. Nu sinam kinit le nun̄e sipsip nu tuku n̄in tugu katesemba nu kila pilig. Nu nun̄e sipsip tuku nyu yimyam wike lika kilmba kile-mayokka kinit.

⁴ Nu nun̄e sipsip n̄akmba kile-mayokkate sulumba nu ambon̄ga kinit le nane nu tuku n̄in tugu kila tukunu nu dubimba kinig.

⁵ Tanjo kisenje pro wikuwa ta nane nu dubiwe nda. Nane nu tuku njin tugu gilai tukunu nane nu ram kua kanjgaig njina.

⁶ Yesus nu yaba pasa ta sanjgina ta nane tugunu katese ndanaig.

⁷ Katese ndanaig le nu te-mayokmba sanjgina: Ye sinja satinjgamngit. Sipsip tuku malanga ta ye.

⁸ Ambonja pronaig mbal ta nane njakmba kuayar tanjo ndo. Sipsip nane tuku pasa ise ndakinaig.

⁹ Ye ndo malanga. Ande nu ye tugum tembi sinam kuwa ta nu njisike nda. Nu mayok ka sinam ka nyamaganj mayenu te-silika nyumba minamngat.

¹⁰ Kuayar tanjo nu sipsip kuayarmba bale farmba njaijo siglikam tuku ndo prote. Ye nane abo tugu kitek lato lato tumba gare sunjo njak minwaig njga ye prowen.

¹¹ Ye sipsip kulat tanjo mayenu. Sipsip kulat tanjo mayenu sipsip mine mayewaig njga nu kumam tuku kuru kuru ndakate.

¹² Ande nu sipsip miro tanjo kuga ta nu ndametin kilam tuku ndo sipsip kulatkate. Age njguikok prote le nu sipsip kusreka kua kinit le age tanje nane bige tidjgate le nane pururumba sili-silide.

¹³ Nu ndametin kilam tuku ndo sipsip kulatkate sulumba nu sipsip sunjomba idus ndanjgit.

¹⁴⁻¹⁵ Ye sipsip kulat tanjo mayenu. Mam nu ye kila minit le ye nu kila minet. Tanamba ndo ye yinje sipsip kila minet le nane ye kila minig. Ye nane mine mayewam tuku ye yinje njgarosu mape ndamba kumamngit.

16 Yiŋe sipsip gudomm̄ba fonde te sinamŋge mine ndakade. Ye nane mata kili le nane ye tuku ŋin tugu kila pilmba ye dubiyamŋgaig. Tanamba nane kuasmbi ndindo taŋaŋ minwaig le ye nane tuku kulat taŋgo ndindo minamŋgit.

17 Ye yiŋe ŋgarosu mape ndamba kumi sulumba maŋ abo tumba tiŋgamŋgit. Ta tuku yiŋe Mam nu ye tuku kume purte.

18 Ande nu nuŋe nzali dubimba ye baleyam kumuŋ kuga. Ye yiŋe nzali dubimba kumamŋgit. Ye saŋgri ŋak minmba yiŋe ŋgarosu kumam tuku palmbimŋgit. Kumi sulumba saŋgri ndui ta tumba maŋ tiŋgamŋgit. Yiŋe Mam nu ye wam ta kam tuku nyu sina ŋga saniŋgina.

19 Tanjaka saniŋgina le Zu mbal nane pasa ta ismba maŋ wamduŋ pur yimyam kinaig.

20 Afu gudomm̄ba ndek sakinaig: Nu bukla ŋak ŋginŋgankate. Tane nu tuku pasa ise ndakap ŋginaig le

21 nane afu ndek sakinaig: Tanjo bukla ŋak taŋamba pasatam kumuŋ kuga. Bukla ŋayonuŋge taŋgo am tukulok wakeiwam kumuŋ kuga ŋginaig.

Zu mbal Yesus ŋgumnenaig

22 Yerusalemŋge nane o buk kusem wande tuku malaŋga maŋ talkinaig ta idusam tuku pagumba nye suŋgo mayok kina. Ait ta murke ait.

23 Yesus nu kusem wande suŋgo tuku kawan ande nyunu Solomon ta mbolŋge kine inumba minna le

24 Zu mbal afu pro nu te-ŋgamumba kusnanaig: Ne Kuatenge madinina taŋgo ndeta tugusemba

saka le isbe. Sine isam tuku wamodus sulumba tairnga mineg nginaig le

²⁵ nu ndek lafumba saningina: Ye buk satingen ta tane son nda ngade. Ye Mam tuku nyu mbolnge wam ke liket piro kame tange Mam nu ye kukulyina ta te-mayokde ta

²⁶ tane ye tuku sipsip kuga tukunu tane ye tuku son nda ngade.

²⁷ Ye tuku sipsip nane ye tuku nin tugu kila. Ye nane kila minet le nane ye dubiyade.

²⁸ Ye abo tugu minmba minam tuku ningi le nane sinjka ngisike nda. Ande nu ye tugumnge nane bige tidinga kilam kumuŋ kuga.

²⁹ Sipsip njakmba Mam nu ye tugumnge patikina le kulatka minet. Ande nu Mam tugumnge nane bige tidinga kilam kumuŋ kuga.

³⁰ Sile Mam ndoŋ ndindo ndo nga sakina.

³¹ Tanjakina le Zu mbal nane maŋ ndame kilmba nu balewam bafunaig le

³² nu ndek nane saningina: Ye Mam tuku sangrimbi maŋau magenu gudommba ke liket le kanjerkade. Ame maŋau njayonu ket le tane ye baleyam bafude nga saningina le

³³ nane nu sanaig: Sine ne wam magenu kate ta tuku ne balenam idus ndaweg. Ne tango ndo ta ne ye Kuate nga nu tuku nyu njayo silite nginaig.

³⁴ Nu ndek lafumba saningina: Kuyar pasa mbolnge Kuate nu tejenmba sakate. Tane mbara kame tanjaŋ minig ngate.

³⁵ Sine kuyar pasa ande te-siwam kumuŋ kuga. Kuate nu tanjamba nuŋe mbal afu pasa ningina le nane mbara tanjaŋ minig ngina.

³⁶ Ye ake tanjo kuga. Kuatenge madiyahamba kukulyina le kilke te mbol prowen. Ndanam saka ye Kuate tuku Kinjo nget le Kuate tuku nyu njayo siliwanu ngade.

³⁷ Ye Mam Kuate tuku piro ndaket nga idusmba kande tane ye tuku son nda ngap.

³⁸ Ye nu tuku piro ket nga idusmba kande piro ket manau te ndo son ngap. Ta mbolnge tane Mam nu ye ndon minmba minit le ye nu ndon minmba minet ta kila palmbimngaig ngina.

³⁹ Tanjaka sakina le kile nane nu man biye tiwam tuku ta nu nane kusreka kua ka kina.

⁴⁰ Nu kina ka Yordan kule sim ka buk Yohanusnge kule pisneningina ma ta mbolnge minna.

⁴¹ Tanje minna le nane gudommba nu tugum promba sakinaig: Yohanus nu manau sangrinu afu ke ndakina ta nu tanjo te tuku sakina ta kumumbi sakina nginaig.

⁴² Tanjamba ma ta tuku mbal gudommba Yesus tuku son nginaig.

11

Lasarus nu kumna

¹ Betani tanjo ande Lasarus nu guazengina. Kulim kat nuje Maria le Marta.

² Maria nu buk gurej tumba Yesus tuku kupe mbolnge kutumba nuje gabat wanjemi saukina. Leu nuje Lasarus guazengina.

³ Guazengina le nuje kulim kat nuje ar ndek Yesus tuku pasa pilmba sakinaik: Sunjo, ande ne nu tuku kume purte ta nu guaze njak minit nga sanaik le

4 nu pasa ta ismba sakina: Guaze tanje nu balewe nda. Kuate tuku nyu sungo mbol kuwa le wam ta mbolnje ye Kuate tuku Kiŋo nyu sungo mayok kambim tuku guaze ta prona ŋgina.

5 Yesus nu Maria le Marta leu nakile Lasarus nu nane tuku kume pur sungo ŋak.

6 Nu Lasarus guazeŋgina pasa ta ismba minna ma ta mbolnje maŋ ait armba tanje minna.

7 Mara armba kugana le nu nuŋe dubiwanu tanjo saniŋgina: Sine maŋ Yudea kab ŋgina le

8 nane nu sanaig: Tum Tanjo, ailfu ndo Zu mbal ma ta mbolnje ndamembi ne balenam bafunaig. Ndanam saka ne maŋ kambim sakate e ŋginaig le

9 nu ndek sakina: Maratukuk ka furiram ta mafen minit. Ande nu ki mbol likate ta nu bariŋgam kumuŋ kuga. Mafen tuku bulunje nu kilŋate.

10 Ande nu furir likate ta nu bulu kugatok tukunu bariŋgate ŋgina.

11 Tanjaka sakina sulumba nu nane saniŋgina: Singine gulab Lasarus nu kinymba minit. Ye ka nu kuanewamŋgit ŋgina.

12 Tanjakina le nuŋe dubiwanu tanjo nane nu sanaig: Sunjo, nu kinymba minit ndeta nu mayekamŋgat ŋginaig.

13 Yesus nu Lasarus kumna ta tuku nu kinymba minit ŋga saniŋgina ta nane nu kinyat ŋga idusmba tanjamba sanaig.

14 Kile Yesus nu kilimok saniŋgina: Lasarus kumna.

15 Ye nu tugum nda kan le nu kumna ta tuku ye piti ndayate. Tane ye tuku son ŋgap ŋga ye iduset. Kile sine nu tugum kab ŋgina.

16 Nu tanjamba sakina le Tomas mape nyu ande Didimus nu ndek Yesus dubinaig tanjo afu saningina: Nu kumam kinit. Ariya. Sine kumba nu ndonj kumbe ngina.

Kumanu mbal abonja tingam tuku miro

17 Yesus nane Betani pronai le nane Lasarus tumba ndame burok sinamnge pilnai le ki bailkamba kugana ta kila sanaig.

18 Betani tumbran Yerusalem kambim tuku 3 kilomita tanjan ndin kuen kuga.

19 Zu mbal gudommba Maria le Marta leu nakile kumna le wamdus kile-ibenjam tuku pro tanje minnai.

20 Marta nu Yesus ilmiba minna pasa isna sulumba nu tinga ka ndinnges Yesus kangerna le Maria nu wandeknges minna.

21 Marta nu Yesus sana: O Sunjo, ne buk pro minna kande ye tuku leu kume ndakina kande.

22 Kile ait te mbolnges mata ne ame wam tuku Kuate yabaja ta ne tanmbimngat ta ye kila ngina le

23 nu lafumba sana: Leu naje nu man abonja tingamngat ngina le

24 Marta ndek lafumba nu sana: Ait sunjo mbolnges kumanu mbal njakmba tinguwaig le nu mata tingamngat ta ye kila ngina.

25 Tanjakina le nu ndek sana: Kumanu mbal abonja tingam tuku ta ye miro. Ande nu ye tuku sangri tomba tinga kumwa ta nu man abonja tingamngat.

²⁶ Ima nu abo minmba ye tuku sanjri tomba tingate ta nu ngisike nda. Ye pasa sanet te ne son ngate e nga kushana le

²⁷ nu ndek sana: O Sunjo, ne Kuate tuku Kinjo ne Kristus. Ande nu kilke te mbol prowamngat nginaig ta ne ngina.

Yesus nu malmbikina

²⁸ Tanjakina sulumba Marta nu tinga kumba ka maib nuje Maria sijsinjndo sana: Tum Tango pro ne ilwa nga sakat ngina le

²⁹ nu ismba pastinga nu sota kina.

³⁰ Yesus nu tumbrañ nda pronas. Nu tumbrañ makembinge Marta ndon pasatinaik ma ta mbolnje minna.

³¹ Zu mbal nane wandeknje Maria wamdus te-ibenmba minnaig ta nu pastinga kina le nane nu mindesinj tugumnje malmbinu kinit nga nu dubimba kinaig.

³² Maria nu Yesus tugum promba dagol tidronga sana: O Sunjo, ne pronas kande ye tuku leu kume ndakina kande ngina.

³³ Maria nu malmbikina le nu dubimba kinaig mbal njakmba malmbikinaig le Yesus nu nane kanjerka wamdus tatrakina le nu nane kusaningina:

³⁴ Tane aninge nu tumba pilnaig nga kusaningina le nane nu sanaig: Sunjo, ne sine njak kumba ka kanjera nginaig le

³⁵ nu malmbikina.

³⁶ Tanjana le Zu mbal afu sakinaig: Ai si. Nu Lasarus tuku sunjomba kume purte nginaig.

³⁷ Tanjakinaig le nane afu ndek sakinaig: Nu tanjo am tukulok ta nu am maranje tuna. Ndanam

tuku nu Lasarus te-ti ndana le nu kumna nga sakinaig.

Yesus nu Lasarus wikina le aboŋgina

³⁸ Kile Yesus nu maŋ wamdus tatrakina le nu kumba ka mindesiŋ pilnaig ma ndame burok ta tugum prona. Ndame suŋgo ande burok tukulanu minna.

³⁹ Kile Yesus nu ndek saniŋgina: Ndame talkap ŋgina le taŋgo kumna ta kulim nuŋe Marta nu ndek sana: Suŋgo, nu kumna le ki bailkamba kuganaig. Mindesiŋ te buk mundur kinit ŋgina le

⁴⁰ nu sana: Ye ne ame pasa sanit? Ne ye tuku saŋgri tomba tiŋga ta ne Kuate tuku saŋgri kaŋgeramŋgat nga sanit ŋgina.

⁴¹ Taŋakina le nane ndek ndame talkinaig le Yesus nu tandeka sakina: O Mam, ne ye tuku pasa isit tukunu ye ne gare pasa tinet.

⁴² Ne mara mara ye tuku pasa isit ta ye kila. Afu minig te neŋge ye kukulyina ta nane kila pilwaig nga ye pasa te sanet ŋgina.

⁴³ Taŋaka sake deŋpurmba nu wi kuenka sakina: Lasarus, ne tiŋga kilim kaye ŋgina le

⁴⁴ nu kumna tuku ta tiŋga mayok kina. Nane buk tawimbi kupe wai kusnaig sulumba tawi inum gabat soŋginaig ta ŋak tiŋgina le Yesus ndek nane saniŋgina: Tane kumiŋ kukliwap le nu kuwa ŋgina.

Nane Yesus balewam tuku ndin sotinaig

(Mateus 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2)

⁴⁵ Zu mbal Maria dubimba pronaig ta nane Yesus wam kina ta kaŋgermba nane gudommba nu tuku son ŋginaig le

46 nane afu Farisi mbal tugum kumba Yesus wam kina ta kubeu ninginaig le

47 Farisi mbal ndek kumba pris gabat mbal ndon gabat sugo sugo njakmba kile-manjurkinaig sulumba sakinaig: Sine kile ndanndanamngig? Nu manjau kitek sangrinu gudommba ke likate.

48 Sine nu mapebe le nu manjau kumba minwa ta nane njakmba nu tuku son ngamngaig. Tanjawaig ta Rom mbal sine Sesar kusrewanu nga pro kusem wande sungo njayo silimba sine Israel njakmba bale faramngaig nginaig.

49 Tango sungo ande nyunu Kaiafas nu yar ta mbolnge pris tuku gabat sungo minna. Tango ta nu nane ngamuknge tinga saningina: Tane wam gilai mbal.

50 Sine Israel tuku ma tumba tango ndindo kumwa ta maye. Tanjawa ta sine njakmba ngisike nda ngina.

51 Kaiafas nu tanjakina ta nu nuje wamdus du-bimba sa ndakina. Nu yar ta mbolnge pris gabat sungo minna le Kuatenge nu wamdus tuna le nu dir pasa sanimba Yesus nu Israel njakmba tuku nga kumamngat ngina.

52 Israel mbal ndo kuga. Nu Kuate tuku kinjo kame kilke tugu njakmba mbolnge kilwa le kuasmbi ndindo minwaig nga kumamngat.

53 Ait ta mbolnge Zu gabat mbal nane tugu pilmba Yesus balewam tuku ndin sota minnaig.

54 Ta tuku kile Yesus nu Zu am mbol li ndakina. Nu nuje dubiwanu mbal kilmba dunje makem-binge tumbran ande nyunu Efraim kinaig ka tanje minnaig.

⁵⁵ Zu mbal tuku pagumba nye sunḡo Pasowa ait patukina le tumbran fonḡon tuku mbal gudumba Pasowa mayok nda kuwa le purfenḡu mayok kambim tuku ḡga Yerusalem kinaig.

⁵⁶ Nane pro Yesus sota kusem wande sunḡo sinam tanḡe nanḡine nanḡine munḡu kusnanḡa sakinaiḡ: Tane ndanḡmba idusde. Nu prowamḡat e ko prowe nda ḡga saka minnaiḡ.

⁵⁷ Farisi nane pris gabat mbal ndon nane buk tanḡo pino wam paguka sanḡinaig: Ande nu Yesus minit ma ta kila minmba kande nu sine sasinḡuwa le sine ka biye tibe ḡginaig.

12

*Maria Yesus tuku kupe mbolḡe gurenḡ kutuna
(Mateus 26.6-13; Markus 14.3-9)*

¹ Pasowa tuku pagumba nye ait ta buk fagkina le Yesus nu maḡ Lasarus kumna le te-tina tuku tumbranḡ Betani kina.

² Ka tanḡe nane Yesus tuku pagunaig le Marta nu nyamaganḡ kutumba minna. Lasarus mata nane ndon isukusmba minna.

³ Isukusmba minnaiḡ le Maria nu gurenḡ mayenu ande pitinu 500 gram tanḡanḡ piyanu o mbolḡe ta tumba prona sulumba Yesus tuku kupe mbolḡe kutumba nunḡe gabat wanḡembi kupe saukina le mundur mayenu wande ta kumunḡina le

⁴ Yesus dubiwanu tanḡo ande Yudas Iskariotnu nu ḡgumnenḡa Yesus tuku kupet mayok kina ta nunḡe sakina:

⁵ A ... ndañam saka gurenj ta tumba nane afu mbol nda piyana. Nu tañana kande nu sonj 30 tunaig le sine sanzal mbal turkeg kande ngina.

⁶ Yudas nu sanzal mbal idusniñmba pasa ta sa ndakina. Nunge nangine ndametiñ kulatka afu kuayarmba minanu. Ta tuku nu sakina.

⁷ Kile Yesus nu ndek sana: Nu piti ser ndawa. Ye kume ndaket le nu ambonga ye tuku mindesiñ wakeiwanu tañanj gurenj ta tumba ye pisneyat.

⁸ Sanzal mbal nane mara mara tane ngamukñge minamñgaig. Ye tane ndonj ait kuennu mine nda ngina.

Nane Lasarus balewam tuku pasa katnaig

⁹ Zu mbal gudommba nane Yesus minna ta ismba nu kanjeram pronaig. Nu ndo kanjeram pro ndanaig. Nane Lasarus kumna le Yesus nu te-tina ta turmba kanjeram pronaig.

¹⁰⁻¹¹ Yesus nu Lasarus te-tina le nane gudommba pris gabat mbal tuku pasa kusreka Yesus tuku son nga minnaig. Ta tuku pris mbal nane Lasarus mata balewam tuku pasa katnaig.

Yesus nu gabat sungo tañanj Yerusalem kina

(Mateus 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40)

¹² Mafena le Yesus nu mbumba Yerusalem prowam bafumba minna le tango pino gudommba pro Yerusalemñge pagumba nye ta tuku minnaig ta nane isnaig.

¹³ Nane ismba ndek pator wane supika kilmba nu tugum kumba ka wikaraumba sakinaig: Sine Kuate tuku nyu te-dungube o. Tango te Sungo tuku nyu mbolñge prote.

Nu Sunḡonḡe nyaro tuwa o.

Nu sine Israel tuku gabat sunḡo nyaro tuwa o
ḡginaig. *Mune 118.26*

¹⁴ Yesus nu donḡi fat ande te-silika muskilnu
mbolḡe minyokina. Kuyar pasa ande tejenmba
sakate.

¹⁵ Sion tumbranḡ sunḡo ne kuru kuru ndaka.

Ai si. Ne tuku tanḡo sunḡo prote si.

Nu donḡi fat mbol minyoka ne tugum prote ḡgate.

Sakaria 9.9

Kuyar pasa ta Yesus nu kumuna.

¹⁶ Ait ta mbolḡe nuḡe dubiwanu mbal kuyar
pasa ta idus ndanaig. ḡgumneḡa Yesus nu samba
mbolḡe sanḡri kilḡa sunḡo tina le nane kuyar pasa
ta idusmba sakinaig: Son. Kuyar pasa nu tuku
sakate ta kumumbi nu mbolḡe mayok kina.

¹⁷ Nane Yesus Lasarus wikina le ndame burok
sinamḡe abonḡa tingina le kanḡernaig mbal
Yerusalemḡe afu kubeu niḡmba minnaig le

¹⁸ maḡur sunḡo ta nu maḡau sanḡrinu kina le
isnaig sulumba nane kumba ka ndinḡe nu te-
silikinaig le

¹⁹ Farisi mbal nanḡine nanḡine sakinaig: Ai si
kanḡerap. Nane ḡakmba nu dubide. Sine wam ande
kam kumuḡ kuga ḡginaig.

Yesus nu nuḡe kumam tuku sakina

²⁰ Nane Kuate mbariḡam tuku pagumba nye ta
mbol pronaig ta afu Grik mbal.

²¹ Nane Filipus tugum pronaig. (Filipus nu
Galileanu Betsaida tumbranḡok).

Nane pro nu sanaig: Tanḡo sunḡo, sine Yesus
kanḡeram proweg ḡginaig le

²² nu kina ka Andreus sana. Tanjamba nale kinaik ka Yesus kila sanaik le

²³ nu ndek nale sanikina: Ye Ndindo Katesek Tango Kuate nu sangri kilɲa sungo sam tuku ait buk prote.

²⁴ Ye sinjka satingamɲgit. Wit tinu ande kilkek sinamɲge ngukap le ndo alonu gudommba mayok kanɲaig. Kilkek sinamɲge ngu ndakap ta nuɲe ndo minamɲgat.

²⁵ Ima nu nuɲe abo mine mayewam tuku wamdus sungo tate ta nu ngisikamɲgat. Ima nu kilke te mbolɲge nuɲe abo mine mayewam tuku idus ndate ta nu abo ɲak minmba minamɲgat.

²⁶ Ima nu ye tuku piro biyam idusmba kande nu ye dubiyuwa. Nu tanjawa ta nu ye ndon minamɲgat. Ande nu ye tuku piro biywa ta Mamɲge nu tuku nyu te-mayokamɲgat.

²⁷ O Mam, ye ngamunjal pitiyate ta ye ndanmba sani. Wam ye mbol prowamɲgat ta laipyuwa nga sani? Kuga. Ye tanjake nda. Piti ta kurawam tuku ye prowen.

²⁸ O Mam, nane nyu sungo ta mbol kuwa ngina. Nu tanakina le samba mbolɲge minɲge pasa ande tejenmba sakina: Yiɲe nyu sungo buk mbol kina. Kile maɲ mbol kanɲat nga sakina.

²⁹ Nane tanɲe minnaig mbal pasa ta ismba afu ndek sakinaig: Kuaila fudukate nginaig le afu nane sakinaig: Enjel ande nu ndon pasatate nginaig le

³⁰ nu ndek sakina: Pasa ta ye isi nga pro ndawat. Tane isap nga prowat.

³¹ Kile kilke mbol mbal pileningam tuku ait prote. Kilke te tuku gabat Satan Kuateɲge te-ibenamɲgat.

³² Nane afu ye ail mbolŋge pilmba te-dunġuwaig le ye kilke mbol mbal wike liki le nane ye tugum prowamŋgaig ŋgina.

³³ Yesus nu ndaŋndaŋmba kumamŋgat ta te-mayokmba nu pasa ta saniŋgina.

³⁴ Nane ndek pasa lafumba sakinaig: Moses tuku kuyar pasa Kristus nu minmba minamŋgat ŋga sakate ta ne ndaŋam nane Katesek Tanġo Ndindo tumba te-dunġamŋgaig ŋgate. Katesek Tanġo ta nu ima ŋginaig le

³⁵ nu nane saniŋgina: Kile bulu tugusek ait fagnu ndo tane kilŋatiŋgamŋgat. Bulu tane kilŋatiŋmba minitmbi tane kilŋa mbolŋge likap. Kuga ta ma makeŋge tane soŋgikat. Ande nu ma make sinamŋge likate ta nu ndin kaŋger ndate.

³⁶ Bulu kilŋatiŋmba minitmbi nu tugum kumba kila palpe. Taŋawap ta tane bulu ŋak minamŋgaig ŋgina. Yesus nu taŋaka sakina sulumba nu nane kusreka kuirka minna.

Zu gudommba nane Yesus talanaig

³⁷ Yesus nu maŋau kitek gudommba nane am mbolŋge ke likanu ta nane nu tuku son nda ŋga minnaig.

³⁸ Tuan taŋġo Aisaia tuku pasa ande nane mbolŋge kumunġina ta teŋenmba.

O Sunġo, sine pasa kukliweg le ande nu son nda ŋgate.

Ne nane saŋgri te-mayokte le ande nu katese ndate.

Aisaia 53.1

³⁹ Nane Kristus talanaig ta Aisaia nu o buk dir pasa ande teŋenmba kuyarna.

⁴⁰ Kuate nu nane tuku am tukule niŋmba ŋgamunġal mata tukule niŋgina. Kuga ta

nane ammbi alonu kanjermba wamodus puluninguwa le ngamunggal biye mbilmba ye tugum prowaig le nane wakeikamngit ngina. *Aisaia 6.10*

⁴¹ Aisaia nu Kristus tuku kilja sunjo kanjermba nu tanamba Yesus tuku kuyarna.

⁴² Zu gabat gudommba Yesus tuku son nginaig ta Farisi mbal nane kusem wandeknge nane peunibekaig nga nangine son ta yabukinaig.

⁴³ Nane tango pino njakmba nane nzaliningam tuku sunjomba idusnaig sulumba Kuate nu nane nzaliningam tuku wam ta fudinndo nga idusnaig.

⁴⁴ Kile Yesus nu wi kuenka saningina: Ande nu ye tuku son ngate ta nu ye tuku ndo son nda ngate. Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku mata son ngate.

⁴⁵ Ande nu ye tuku manjau kanjer tite ta nu Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku manjau mata kanjer tite.

⁴⁶ Ye kilke te tuku bulu tananj tango pino njakmba kiljaninget. Ye son ngade mbal nane ma make sinamnge mine ndakade.

⁴⁷ Ande nu ye tuku pasa ismba dubi ndawa ta ye nu pilemba pasa mbolnge te-ti ndawet. Ye tango pilenimmba pasa mbolnge kile-tidingam pro ndawen. Ye nane tuku muskil kile-tidinge ningam tuku prowen.

⁴⁸ Ima nu ye pitaiyumba ye tuku pasa ngumnete ta ait sunjo mbolnge ye pasa sake liket tenge nu pilemba pasa mbolnge te-tiwamngat.

⁴⁹ Ye pasa sake liket te yiye wamodusmbi sa ndaket. Mam nu ye kukulyina nunge wam paguyina le ye sake liket.

50 Nuŋe wam pagu pasa ta abo minmba minam tuku ndin tumtingit. Ta tuku ye pasa satinget te Mamŋe wam paguyina le ndo satinget ŋgina.

13

Yesus nu nuŋe dubinaig mbal tuku kupe minyanŋina

1-5 Pasowa ait pro ndana le Yesus nu nuŋe dubinaig mbal ndoŋ isukusmba minnaig le Yudas Iskariotnu Simon tuku kiŋo nu Satanŋe buk wamdus tuna le nu Yesus tumba nuŋe ŋgueu mbal niŋgam tuku idusmba minna.

Yesus nu kilke te kusremba Mam nuŋe tugum kambim tuku ait patukina le nu kila minmba nuŋe mbal kilke te mbolŋge minnaig ta nane tuku kume purmba minna sulumba nu ndek nyamagaŋ kusremba tiŋga nuŋe siot paska tawi ande tumba ŋgaro kusmba nza mbolŋge kule kutumba nuŋe dubiwanu tanŋo tuku kupe minyanŋe likina. Mam Kuate nu sanŋri ŋakmba nu wai mbolŋge pilna le nu Mam tugumŋe ndekina ta nu maŋ luka mbumba kaŋgat wam ta ŋakmba nu kila minmba taŋana.

6 Taŋamba minyanŋe lika ka Simon Petrus tugum prona le nu kusnana: i ... Sunŋo, neŋge ye tuku kupe minyanŋam bafute e ŋgina le

7 nu ndek sana: Ye maŋau ket te ne tugunu katese ndate. Ngumnenŋa ne pulunamŋat ŋgina le

8 nu maŋ sana: Siŋka. Ne ye tuku kupe minyanŋe nda ŋga sana. Taŋakina le nu maŋ sana: Ye ne tuku kupe minya ndaŋgi ta ne ye ndoŋ gulab minam kumuŋ kuga ŋgina le

⁹ Simon Petrus ndek nu sana: Sunḡo, taḡamba kande kupe ndo minya ndaḡa. Ye tuku kupe wai gabat turmba minyaḡa ḡgina le

¹⁰ nu sakina: Ande nu ḡgarosu ḡak kule pisat ta nu kupe ndo minyaḡa maḡ purfeḡnu mayok kaḡgat. Tane ḡakmba purfeḡnu minig ta tane tuku ande nu purfeḡnu mine ndakate ḡgina.

¹¹ Yesus nu ima nu tuku kupet mayok kaḡgat ta nu kila minna tukunu ande nu purfeḡnu mine ndakate ḡga saniḡgina.

¹² Nu nane tuku kupe minyaḡe deḡpurmba nu tiḡga nuḡe siot tumba silika isukusam tuku ma mbolḡ kina sulumba nane kusnaniḡgina: Ye tane mbolḡge maḡau kit ta tane tugunu katesede?

¹³ Tane ye nyun ta Sunḡo tane tuku Tum Taḡo ḡgade ta son. Tane kumumbi sakade.

¹⁴ Ye Sunḡo tane tuku Tum Taḡo minmba ye nyu kugatok tane kumnemḡge minanu taḡaḡ tane tuku kupe minyaḡe likit. Tane mata nyu kugatok taḡaḡ taḡine taḡine kupe minyaḡe likap.

¹⁵ Ye tane mbolḡge maḡau kit ta tane kaḡgermba taḡamba dubimba kap ḡga ye tumtingit.

¹⁶ Ye siḡka satinḡamḡgit. Piro taḡo nu nuḡe sunḡo li ndate. Kukul taḡo nuḡe kukulte taḡo li ndate.

¹⁷ Ye tane pasa satinḡet te tugunu katesemba dubiwap ta tane gare maḡau mbolḡge minamḡgaig.

¹⁸ Ye tane ḡakmba tuku sa ndakit. Ye maditiḡgen mbal ye tane tuku wamdus kila. Kuyar pasa ande teḡenmba sakate.

Ande nu ye tuku nyamagaḡ ye ndoḡ isukusit ta nu
ye tuku ḡgueu mayok kinit ḡgate. *Mune 41.9*
Pasa ta siḡka kumumbi mayok kaḡgat.

19 Pasa ta mayok kuwa le ye Kuateŋge madiyina tanjo ta tane son ŋgam tuku ye ambonga satinŋgit.

20 Ye sinŋka satinŋgamŋgit. Ye yiŋe tanjo ande kukuli le prowa le ande nu aukmba wakeite ta nu ye mata wakeiyate. Ye wakeiyate ta Kuate ye kuku-lyina nu mata wakeite ŋgina.

Yudas nu Yesus tuku kupet tanjo

(Mateus 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23)

21 Yesus nu pasa ta saninŋina sulumba ŋgamunŋgal pitina le pasa te-mayokmba saninŋina: Ye sinŋka satinŋgamŋgit. Tane ŋgamukŋge ande nu ye tuku kupet minit ŋgina.

22 Tanjakina le nuŋe dubinaig tanjo ndek ima tuku sakate ŋga idusmba nanŋine nanŋine munŋu kanŋerkinaig.

23 Nu dubiwanu tanjo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nale munŋu patuk patuk isukusmba minnaik.

24 Simon Petrus nu tanjo ta nu kusnawa ŋga gabatmbi sana le

25 tanjo ta Yesus man patumba nu gemmba nu kusnana: Sunjo, ne ima tuku sakate ŋgina le

26 nu sakina: Ye bret te kule pak mbol pilmba tambinŋgit not ŋgina. Nu tanjaka bret tumba kule pak mbilmba Simon tuku kinjo Yudas Iskariotnu tuna.

27 Tuna le Satan pro Yudas sinam kina le Yesus nu sana: Ne wam kam iduste ta pitik kumba ka ŋgina.

28 Nu Yudas pasa sana ta nane isukusmba minnaig mbal nane katese ndanaig.

29 Nane idusnaig: Yudas nu ndametiŋ tuku pale fat kulatkate tukunu Yesus nu Pasowa tuku nyamagan afu piyawam tuku ko ndametiŋ afu sanzal mbal ningam tuku nga sate nga idusnaig.

30 Kile Yudas nu bret ta nyumba mayok ka kina ta buk furirna.

Wam pagu pasa kitek

31 Nu mayok ka kina le Yesus nu nane saningina: Ye Ndindo Katesek Tanjo kile ye tuku nyu sunjo mbol kanjat. Wam ta mbolŋge Kuate tuku nyu sunjo mata mbol kanjat.

32 Kuate nu ye mbolŋge nyu sunjo mbol kuwa le ye nu mbolŋge mata nyu sunjo mbol kanjat. Kile ndo nu ye tuku nyu sunjo te-mbolamŋgat.

33 Kiŋo kame ye, ait fagnu tane ndoŋ minamŋgit. Tane ye sota kanjerye nda. Ye o buk Zu mbal tanjamba saningena ta kile tane satinjamŋgit. Tane ye kanjit ma ta tane prowam kumun kuga.

34 Ye tukul kitek ande satinjamŋgit. Tane tanjine tanjine munju iduska kume purkap. Ye tane tuku kume puret tanjamba tane mata tanjine tanjine munju kume purkap.

35 Tane munju kume purkap ta tanjo pino tane ye dubiyade mbal minig ta katesewamŋgaig ngina.

Yesus nu Petrusŋge nu tuku nyu yabukamŋgat nga sana

(Mateus 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34)

36 Yesus nu tanjamba sakina le Simon Petrus nu kusnana: Sunjo, ne animbi kanjat ngina le nu sana: Ye kanjit ma ta kile ne ye dubiyam kumun kuga. Ngumneŋga ne ye dubiyamŋgat ngina.

³⁷ Tanjakina le Petrus nu sana: Ndanjam kile ye ne dubinam kumuŋ kuga ŋgate. Ne tuku ŋga ye kumam tuku kuru kuru ndaket ŋgina le

³⁸ nu ndek sana: Ne ye tuku ŋga ne kumam tuku kuru kuru ndakam iduste e? Ye siŋka ne sanamŋgit. Furir te mbolŋge teg wi ndakuwa le ne ye tuku nyu yabukam kenjamŋgat ŋgina.

14

Kuate tugum kambim tuku ndin

¹ Ye pasa pitinu satinŋit ta tuku tane wamodus fulil ndakap. Tane Kuate tuku sanŋri tomba tinŋa ye tuku sanŋri mata tomba tinŋap.

² Mam tuku tumbranŋge wande gudommba minig. Tanjamba mine ndakuwaig ta ye satinŋe nda. Ye kumba ka tane tuku ma wakeiwamŋgit.

³ Tane tuku ma wakeiwi sulumba luka pro tane kili le tane ye ndoŋ minmba minamŋgaig.

⁴ Ye kambimŋgit ma ta tane ndin kila ŋgina.

⁵ Tanjakina le Tomas nu ndek kusnana: Sunŋo, ne kambimŋgat ta sine gilai. Ndin ndan dubimba ne tugum prowamŋgig ŋga kusnana le

⁶ nu ndek sana: Kambim tuku ndin, wam tugusek, abo tugu ta ye miro. Ande nu ye laipyumba Mam tugum kambim kumuŋ kuga.

⁷ Tane ye kila pilig tukunu Mam mata kila palm-bimŋgaig. Kile tane nu kila palig. Tane buk nu kanŋernaig ŋgina.

⁸ Kile Filipus ndek Yesus sana: Sunŋo, sine tuku nzali ne nanŋe Mam tumsinŋa le kanŋerbe ŋgina le

⁹ nu ndek sana: Filipus, ye ait kuennu ne ndoŋ minet. Ne ye kila pile ndakate e? Ande nu ye tuku

tugu kanjer tite ta nu Mam mata kanjerte. Ndanam tuku ne nane Mam tumsinga le kanjerbe ngate.

¹⁰ Ye Mam ndon sailket le nu ye ndon minit. Sile ndindo ta ne son nda ngate? Ye mara mara pasa satinget ta yine wamdusmbi sa ndaket. Mam nu ye ndon minmba nunge piro ta ke likate.

¹¹ Ye Mam ndon minet le nu ye ndon minit ta son ngap. Tane son ngam fugumba kande piro ke liket ta kanjerka ye nu ndon minet ta son ngap.

¹² Ye sinjka satinngamngit. Ande nu ye tuku sangri tomba tinjawa ta ye manjau ke liket te nu mata kamngat. Ye Mam tugum kanjit ta tuku nu ye manjau ket te linimmba manjau sangrinu ke likamngat.

¹³ Tane ye ndon minmba wam afu tuku yabanyap ta ye Mam tuku nyu sunjokuwa nga ye wam ta kamngit.

¹⁴ Tane ye ndon minmba wam ande tuku yabanyap ta ye kamngit ngina.

Yesus nu Tukul Guwa ndekam tuku sakina

¹⁵ Tanakina sulumba nu manjau sakina: Tane ye tuku kume purap ta tane ye tuku minje dubi-wamngai.

¹⁶ Tanawap le ye Mam sawi le ande kukulwa le ndeka tane sinzantimmba minmba minamngat.

¹⁷ Nu wam tugusek tuku Guwa. Kilke te mbolok manjau dubide mbal nane nu gilai minmba nu tam kumun kuga. Tane nu kila minig le nu tane ndon minmba tane tuku ngamungal sinamnge minmba minamngat.

¹⁸ Ye tane kusreki le munzanu tanan mine nda. Ye manjau luka tane tugum prowamngit.

19 Mine minemba kilke te mbolok manau dubide mbal nane man ye kangerye nda. Tane ye mara mara kangeryumba minamngaig. Ye abo minmba minet tukunu tane mata abo minmba minamngaig.

20 Ait ta prowa le ye Mam ndon minet le tane ye ndon minig le ye tane ndon minet wam ta tane katesewamngaig.

21 Ima nu ye tuku wam pagu pasa dubiwa ta nu ye tuku kume purte. Nu ye tuku kume purwa ta Mam mata nu tuku kume puramngat. Ye mata nu tuku kume purmba ye pro yiŋe wamdus tumi le nu ye kila palmbimngat ngina.

22 Tanakina le Yudas ande Iskariotnu kuga nu ndek Yesus kusnana: Sungo, ndanam ne pro nane wamdus sine ndo tumsinmba kilke te mbolok manau dubide mbal tumninge nda nga sakate ngina le

23 Yesus ndek nu sana: Ande nu ye tuku kume purte ta nu ye tuku pasa dubite. Mam nu tanjo ta tuku kume purmba minwa le sile Mam ndon nu tugum kumba nu ndon minmba minamkik.

24 Ande nu ye tuku kume pur ndate ta nu ye tuku pasa dubi ndate. Pasa satinget le isig ta ye tuku pasa kuga. Mam nu ye kukulyina nu tuku pasa.

25 Ye tane ndon minmba pasa kame te satinget.

26 Mam nu ye tuku nyu mbolnge sinzantingam tuku Tukul Guwa kukulwa le ndekamngat. Nunge tane wam nakmba tumtingamngat. Pasa nakmba sake liken ta nu man lato tumtinguwa le idusamngaig.

27 Tane wamdus piti nak minmba kuru kuru ndakap. Ye tane kusreka ngamuŋgal mukukmbi

wamdus bul sertingamngit. Kilke te tuku manau dubide mbal wamdus bul serningig tana kuga. Ye ngamungal mukukmbi wamdus bulok minet manau ta tingamngit.

²⁸ Ye tane kusreki sulumba man luka tane tugum prowamngit nga satngit le isaig. Mam nu Sungo. Nu ye liyate. Ta tuku tane ye tuku kume purde kande ye Mam tugum kangit ta gare tade kande.

²⁹ Ye nda kinet sulumba ambona tane kila satngit. Wam ta mayok kuwa le tane pasa te tuku son ngap nga satngit.

³⁰ Ye kile tane ndon sunqomba pasate nda. Kilke te tuku gabat Satan nu buk prowam bafute. Nu ye tuku sanngri kumun kuga ta

³¹ kilke mbolok mbal ye Mam tuku kume puret ta kila pilwaig nga ye Mam tuku minge dubi-wamngit.

Ariya. Kile tingap le kab ngina.

15

Grep muli tugusek

¹ Yesu nu man saningina: Ye grep muli tugusek. Mam nu grep muli kulatka nu miro minit.

² Ye tuku wainu afu alo ndade ta Mamnge supika kile-pankate. Wainu afu alode ta man alo mage-waig nga kugerka wakeikate.

³ Ye pasa satngen ta mbolnge tane tinreknu mayok kinaig.

⁴ Tane ye ndon sailkap le ye tane ndon minmba minamngit. Grep muli wainu ange tur ulendika mine ndakuwa ta nuje ndo alowe nda. Tanamba

ndo tane ye ndonj sail ndakap ta tane alo kile-mayokke nda.

⁵ Ye grep muli anghenu. Tane wainu. Ande nu ye ndonj sailkate ta ye nu ndonj minet le nu alo gudommba kile-mayokkate. Tane ye ndonj sail ndakap ta tane wam inum kam kumunj kuga.

⁶ Ande nu ye ndonj sail ndakuwa ta nu muli wainu tanañ Kuatenge supimba bukngwa le karenghat. Wainu tanañ ta kile-manjurka kilmba pankate le panje uge sulude.

⁷ Tane ye ndonj sailkap le ye tuku pasa tane sinanenge minwa ta tanjine nzali mbolnge Kuate yabanap le kumumba mayok kanjaig.

⁸ Tane alonu gudommba kile-mayokkade ta Mam tuku nyu sunjo mbol kinit. Manjau tamba tane sinja ye dubiyanu tanjo kilimok mayok kinig.

Kume pur manjau

⁹ Mam nu ye tuku kume purte tanjamba ndo ye tane tuku kume puret. Ye tane tuku kume puret wam ta kusre ndamba ye tugumnge minap.

¹⁰ Ye Mam tuku minje kumnemnge minet ta nu ye tuku kume purte wam ta ye kusre ndawet. Tane ye tuku minje kumnemnge minap ta ye tane tuku kume puret wam kusrewa nda.

¹¹ Tane ye tugumnge gare tumba gare sunjo njak minap nga ye pasa ta satinjit.

¹² Ye tuku wam pagu pasa ta tenjamba. Ye tane tuku kume puret tanjamba ndo tane tanjine tanjine munju kume purkap.

¹³ Ande nu nunje gulab kame mage minam tuku kumit ta nu tanjo njakmba tuku kume pur manjau lininjit.

14 Tane ye tuku minge dubiwap ta tane ye tuku gulab minamngaig.

15 Gabat sugo afu nane wam ande kam idusmba nangine piro tango sa ndaningig ta ye pasa njakmba Mam tugumnge isen ta tane satingen. Ta tuku ye kile tane piro tango nge nda. Tane ye tuku gulab nget.

16 Tanenge ye madi ndayinaig. Yenenge tane maditingen. Tane ka alo magenu kile-mayokkap le alo ta minmba minwaig nga ye tane maditingen. Tane ye tuku nyu mbolnge Mam yabanap ta nunge wam ta tingamngat.

17 Tane wam pagu pasa te dubiwap sulumba tangine tangine mungu kume purka minap ngina.

Afu Yesus tuku mbal ngueu patikamngaig

18 Yesus nu man lato saningina: Kilke mbol mbal nane abo abo ye kasuryinaig tanamba ndo tane mata kasurtingamngaig.

19 Tane kilke te tuku manau dubide kande nane sine tuku afu nga tane tuku nzali torde kande. Ye kilke mbol mbal ngamuknge tane kile-mayokka maditingen tukunu nane singine mbal kuga nga kasurtingig.

20 Ye buk pasa ande satingit ta idusap. Piro tango nu nuje sungo li ndate nga satingit. Ye tane tuku Sungo nane afunge ye piti seryinaig tanamba ndo nane tane mata piti sertingamngaig. Afu ye tuku pasa dubide tanamba ndo nane tane tuku pasa mata dubiwamngaig.

21 Kuate nu ye kukulyina ta nane nu gilai minig tukunu nane tane ye tuku mbal nga ngueu patikamngaig.

²² Ye pro tugusek mañau tum ndaningen kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Ye nane tumningen tukunu nane une tuku pa tam tuku minig.

²³ Ande nu ye kasuryate ta nu ye tuku Mam mata kasurte.

²⁴ Mañau sangrinu nane afunje ke ndakinaig ta ye nane ngamuknje ke liken. Ye mañau ta nda ke liken kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Nane wam kame ta kanjerka ye kasuryumba Mam turmba kasurmba minig.

²⁵ Kuyar pasa ande tenemba sakate. Nane ake sinanj ye tuku gubra tade ngate. *Mune 35.19; 69.4*

Kile pasa ta alonu kumumbi mayok kinit.

²⁶ Ye Mam tugum kumba wam tugusek tuku Guwa kukuli le pro tane sinzanjinmba nu kumumbi ye tuku sakamngat.

²⁷ Ye piro tugu pilen mbolnje tane ye ndon minmba kile minig. Ta tuku tane mata kumumbi ye tuku saka minamngaig.

16

¹ Tane son mañau kusrebekaig nga ye pasa ñakmba ta sake likit.

² Nane afu tane kusem wande sinam kambim tuku peutingamngaig. Ait ande prowa le nane sine Kuate tuku piro mayeweg nga idusmba tane bale faramngaig.

³ Nane sile Mam ndon gilai tukunu tanawamngaig.

⁴ Ye kile tane kila satinjet te ngumnennga mañau ta mayok kuwa le pasa satinjet te idusamngaig.

Ambonŋa ye tane ndoŋ minen ta ye pasa te sa ndatiŋgen.

Tukul Guwa tuku piro

⁵ Kile Mam nu ye kukulyina ta ye nu tugum kaŋgit. Ye animbi kaŋgit ta tane ye kusnayam idus ndade.

⁶ Ye tane pasa te satinget tukunu tane ŋakmba ŋgamuŋgal piti ŋak minig.

⁷ Ye siŋka satingamŋgit. Tane maye minam tuku ye tane kusreka kaŋgit. Ye nda ka ta ande tane sinzaŋtiŋgam tuku ndeke nda. Ye kumba ka nu kukuli le tane tugum prowamŋgat.

⁸ Nu prowa sulumba une tuku tugu, maŋau tiŋreknu tuku tugu, une tuku pa lafunu tam tuku wam ta ŋakmba kilke mbol mbal kile-mayokka saningwa le katese mayewamŋgaig ta tenemba.

⁹ Nane ye tuku son nda ŋgade tukunu nane une ŋak ta nu te-mayokmba saningamŋgat.

¹⁰ Ye tane kusreka Mam tugum luka kaŋgit tukunu ye tiŋreknu ŋga saningamŋgat.

¹¹ Kuate nu kilke te tuku gabat Satan pa tambim tuku pilna tukunu nane mata pa lafunu tam tuku minig ta saningamŋgat.

¹² Ye pasa afu sunŋomba tane satingam tuku ta tane wamdus sinamŋge patikam kumuŋ kuga.

¹³ Wam tugusek tuku Guwa prowa sulumba nu tugusek maŋau ŋakmba tumtiŋgamŋgat. Nu nuŋe wamdusmbi pasa satinge nda. Nu Kuate tugumŋge pasa isit ta ndo satingamŋgat. Wam afu ŋgumneŋga mayok kaŋgaig ta mata wam pagukamŋgat.

14 Nu ye tuku pasa tumba tane tumtinguwa le ye tuku nyu sungo mbol kangat.

15 Mam tuku wam nakmba ta ye tuku. Ta tuku ye satigit nu ye tuku pasa tumba tane tumtingamngat nga satigit ngina.

Gare pasa le piti pasa

16 Yesus nu man sakina: Mine minemba tane ye kangerye nda. Man mine minemba ye kangeryamngaig ngina le

17 nuŋe dubiwanu tango afu ndek nangine nangine mungu kusnanginaig: Ndanam nu sakate: Mine minemba tane ye kangerye nda. Man mine minemba ye kangeryamngaig ngate. Ye Mam tugum kangit nga sakat ta tugunu ndanmba.

18 Mine minemba nga sakat ta ait giganmba. Nu pasa sake likate te sine tugunu katese ndaweg nginaig.

19 Nane Yesus kusnawam tuku idusmba min-naig ta nu katesemba nu ndek saningina: Tane ye mine minemba kangerye nda. Man mine minemba ye kangeryamngaig ngit ta tane tugunu katesewam tuku mungu kusnangade e?

20 Ye sinka satigamngit. Kilke te mbolok manau dubide mbal nane gare nak minwaig le tane sinamanzerka malmbi nakmba minamngaig. Tane wamdus piti nak minap ma ma wam ta mbilmba tane gare sungo nak minamngaig.

21 Pino nu kiŋo te-palmbim tuku ait prote le nu rar kamusmba piti nak minit. Nu kiŋo tate sulumba kangermba gare tormba rar ta man idus ndate.

22 Tane mata taŋaŋ kile wamdus piti ŋak minig. Ye maŋ tane tugum prowi le tane gare toramŋgaig. Gare ta andeŋge te-ibenam kumuŋ kuga.

23 Ait ta mbolŋge tane ye agaŋ ande tuku kusnaye nda. Ye siŋka satingamŋgit. Tane ye tuku nyu mbolŋge wam ande Mam yabaŋap ta nu tane tingamŋgat.

24 Tane buk ye tuku nyu mbolŋge wam ande Mam yabaŋ ndanaig. Kile taŋamba Kuate yabaŋap le nu tane tiŋguwa le tane gare suŋgo tamŋgaig.

Yesus nu kilke te tuku saŋgri te-ibenŋa

25 Ye yaba pasambi pasa satinge liket. Ait ande prowa le yaba pasambi satinge nda. Ye tane Mam tuku kilimok satingamŋgit.

26 Ait ta mbolŋge tane ye tuku nyu mbolŋge Kuate yabaŋap le ye tane tuku yabaŋ pasa tumba Mam sawe nda.

27 Kuga. Mam nu nuŋe mironŋ tane tuku kume purte tukunu tane tuku yabaŋ pasa ismba tingamŋgat. Tane ye tuku kume purmba ye Mam tugumŋge ndeken ta tane son ŋgade wam ta tuku nu tane tuku kume purte.

28 Ye Mam tugumŋge kilke te mbol prowen. Kile ye kilke te kusremba maŋ luka Mam tugum kaŋgit ŋgina.

29 Yesus nu taŋaka sakina le nuŋe dubiwanu taŋgo nane sakinaig: Ese. Kile ne yaba pasambi sa ndakate. Ne kilimok sakate le

30 sine katese mayeweg. Ne wam ŋakmba tuku kila minit. Siŋgine kusna pasa wamdus sinamŋge ndo minig le ne kila pilit. Ta tuku ne Kuate tugumŋge ndekina ta sine son ŋgeg ŋginaig le

³¹ nu ndek sakina: Tane kile ye tuku son ngade e?

³² Mine minemba tane yiŋe ndo kusreyumba kua ka sili-silimba taŋgine tumbraŋ kine likamŋgaig. Taŋawap ta Mam nu ye ndoŋ minmba minit tukunu ye yiŋe ndo mine nda.

³³ Tane ye ndoŋ minmba ngamuŋgal mukuk minap nga ye pasa ta ŋakmba satinŋe likit. Tane kilke te mbolŋge minap sulumba piti suŋgomba kamusamŋgaig ta tane kuru kuru ndaka saŋgri tinŋa minap. Ye kilke te tuku saŋgri ŋaigonu buk kile-ibenken ngina.

17

Yesus nu nuŋe mbal tuku Kuate yabaŋna

¹ Yesus nu pasate denpurna sulumba nu tandeka mambilmba Kuate yabaŋmba sakina: O Mam, ait buk prowat. Ne ye tuku nyu suŋgo ta te-mbola le ye suk ne tuku nyu suŋgo ta te-mbolamŋgit.

² Ne kilke mbol mbal ye tuku saŋgri kumnemŋge minwaig nga patikina le ne ye sina mbal ye nane abo tugu minmba minam tuku niŋget.

³ Ima nu ne Mbara Ndindo Tugusek kila pilmba ye Yesus Kristus ne kukulyina ta turmba kila pilit ta nu abo tugu tumba minmba minamŋgat.

⁴ Ne ye piro kam tuku sayina ta ye buk ke suluwit sulumba ne tuku nyu suŋgo kilke mbol mbal ngamukŋge te-mbolet.

⁵ O Mam, kilke te nda minna le ye ne ndoŋ nyu suŋgo ŋak minken ta kile ye tuku nyu maŋ taŋamba te-mbola le ye ne tugumŋge mini.

6 Ne kilke mbol mbal afu sina ta ye ne tuku manjau tumningen. Nane ne tuku mbal minnaig le ne ye sina le nane ne tuku pasa dubide.

7 Wam njakmba ne ye sina ta ne tugumnge prode ta kile nane kila pilig.

8 Ne ye pasa sayina ta nane ninggen le wamdus sinamnge pilmba son nginaig. Ye ne tugumnge prowen ta nane sinjka katese mayenaig sulumba nenge ye kukulyina ta nane son nginaig.

9 O Mam, ye kile nane tuku yabanjnet. Ye kilke mbol mbal njakmba tuku yabanj ndanet. Ne nane afu ye sina ta ye nane tuku ndo yabanjnet. Nane ne tuku.

10 Ye tuku mbal ta ne tuku. Ne tuku mbal ta ye tuku. Nane mbolnge ye tuku nyu sungo mbol kinit.

11 Ye kilke te kusremba ne tugum prowi le ne ye sina mbal kilke te mbolnge minamngaig. O Mam, ye ne ndonj ndindo minek tanjamba ndo nane nanjine nanjine wamdus ndindo minam tuku nanje nyu sungo tambi nane kulatka.

12 Ye nane ndonj minmba nanje sanjri ye sina tambi nane kulatken. Ye nane kigraibken le ande ngisi ndakina. Ande njayonu ngisikam tuku minit kuyar pasa sakate ta nunge ndo ngisikate.

13 O Mam, ye kile ne tugum prowamngit. Ye kilke te mbolnge minmba nane ye tugumnge gare tumba gare njak minwaig nga nane isam tuku pasa njakmba te saket.

14 Ye ne tuku pasa nane ninggen. Ye kilke te mbolok kuga. Tanjanj ndo nane mata kilke te mbolok kuga. Ta tuku kilke mbol mbal nane kasurnjngig.

15 Ne nane kile-dunġa le kilke te kusrewam tuku sa ndanet. Ne nane kigraibka le Satan nu nane kile-ibenġ ndakuwa nġa ne yabaġnet.

16 Ye kilke te mbolok kuga. Taġaġ ndo nane mata kilke te mbolok kuga.

17 Ne maġau tugusek tumninga le nane ne tuku mbal mayok kuwaig. Ne tuku pasa ta tugusek.

18 Ne ye kukulyina le kilke te mbol mbal tugum prowen. Taġamba ndo ye nane kukulninget le kilke te tuku maġau dubide mbal tugumnġe pirokade.

19 Ye ne tuku minġe dubimba ta ndo idus tiwet. Ta mbolnġe nane mata ne tuku mbal mayok kaġaig.

20 Ye nane tuku ndo yabaġ ndanet. Nane afu nane tuku pasa ismba ye tuku son nġamnġaig nane tuku turmba yabaġnet.

21 Nane wamdus ndindo minwaig nġa ne yabaġnet. O Mam, ye ne ndoġ minmba minet le ne ye ndoġ minmba minit taġamba ndo nane sile ndoġ minmba minwaig. Taġawaig le kilke mbol mbal nane kaġgerka neġe ye kukulyina ta katesewamnġaig.

22 Ye ne ndoġ ndindo minek taġamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig nġa ne ye nyu sunġo sina ta ye nane ninġet.

23 Ye nane ndoġ minmba minet le ne ye ndoġ minmba minit taġamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig. Wam ta mbolnġe kilke mbol mbal ne ye kukulyina ta katesewamnġaig. Ne ye tuku kume purte taġamba ndo ne nane tuku mata kume purte ta nane katesewamnġaig.

²⁴ O Mam, ne ye sina mbal nane sile tuku tumbran prowaig nga iduset. Ne kilke te te-mayok ndana sulumba ne ye tuku kume purmba ne kilña sangri sungo sina ta nane kanjerwaig nga wamdus sungo ñak minet.

²⁵ Mam ne purferñu. Kilke te mbolok mañau dubide mbal nane ne gilai minig. Ye ne kila. Yiñe mbal te ne ye kukulyina ta nane kila minig.

²⁶ Ye ne tuku tugu tumningen ta mañ lato lato tumniñmba minamngit. Ye tañawi le ne ye tuku kume purte mañau nane tuku ngamunggal sinamnge minwa le ye nane ndoñ minmba minamngit nga Mam nuñe yabañna.

18

Yudas nane Yesus biye tinaig

(Mateus 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53)

¹ Yesus nu yabañ denpurmba nuñe dubiwanu tanngo kilmba ka Kidron kule ngurun pakarka piro ande sinam kinaig.

² Yesus nuñe dubiwanu mbal ndoñ mara mara piro ta mbolnge mañgurka minanu tukunu Yesus tuku kupet tanngo Yudas nu ma ta nu kila.

³ Kile Yudas nu pris gabat le Farisi mbal tugumnge kame mbal polis mbal afu turmba kilna sulumba nane sati lam kame agañ ñak pronaig.

⁴ Pronaig le Yesus mañau ñakmba nu mbol prowamngaig ta nu kila minmba nu mayok ka kusnaniñgina: Tane ima sotade ñgina le

⁵ nane ndek nu sanaig: Sine Nasaretnu tanngo Yesus sota proweg ñginaig le ye nuñge ñgina. Kupet

tanjo Yudas nu mata kame mbal ndon tanje tin minna.

⁶ Yesus nu ye nunge ngina le kame mbal njakmba piriri njayomba ngumnem ngumnem ndeke likinaig.

⁷ Tanjanaig le Yesus nu man lato nane kusnaningina: Tane ima sotade ngina le Nasaretnu tanjo Yesus soteg nginaig le

⁸ nu nane saningina: Ye buk satangit ye nunge. Tane ye sotumba ndeta nane si kusrekap ngina.

⁹ Tanjamba nu yaban pasa buk sakina ta kumungina. Nu tenemba sakina: Ne ye sina mbal kigraibket le ande nu ngisi ndakate ngina.

¹⁰ Kile Simon Petrus nu nunje kame bagi gomba tumba pris sunjo tuku piro tanjo kilbanu ndinam pike welna. (Piro tanjo ta nyunu Malkus).

¹¹ Tanjana le Yesus nu Petrus sana: A ... nanje bagi tumba nunje ma mbolnge pale. Yiye Mam nunje piti te kule kaglinu tanjan sate ta ye mbule nda. Ye nyamngit ngina.

Nane Yesus tumba Anas tugum kinaig

¹² Kile kame mbal nangine gabat ndon Zu mbal tuku polis turmba nane Yesus biye timba wainu mulintumba

¹³ nane ambonja nu tumba Anas tugum kinaig. Tanjo saibo ta tuku mbiyel nunje Kaiafas nu yar ta mbolnge pris gabat sunjo minna.

¹⁴ Nu o buk Zu mbal saningina: Sine Israel tuku ma tumba tanjo ndindo kumwa ta maye nga saningina.

Petrus nu Yesus tuku nyu yabukam keyna

(Mateus 26.69-75; Markus 14.66-72; Lukas 22.55-62)

¹⁵ Nane Yesus tumba kinaig le Simon Petrus nu Yesus dubiwanu tanjo ande ndon nu dubimba kinaik. Pris gabat sunjo nu tanjo ande ta nu kila. Ta tuku tanjo ta nu Yesus dubimba pris gabat sunjo tuku fonde sinam kina.

¹⁶ Petrus nu malanja mayoknge minna le tanjo ande nu pris gabat sunjo kila ta nu pro malanja kulatkanu pino ta sana sulumba nu mayok ka Petrus tumba fonde sinam kina.

¹⁷⁻¹⁸ Piro mbal polis mbal ndon nane murkeningina le nane pa diknga likmba tin minnaig le Petrus nu mata kumba nane ndon pa likmba tin minna. Tanjana le malanja kulatkanu pino ta ndek nu sana: Ne tanjo ta tuku dubiwanu tanjo ande ngina le nu ndek sana: i ... Ye kuga ngina.

¹⁹ Kile pris gabat sunjo Yesus kusna-kusnana: Ne naje dubinade mbal ame pasa saningit le ne dubinade ngina le

²⁰ nu ndek sana: Ye tanjo pino njakmba am mbolnge pasa tumningen. Kusem wande sunjo fonfon Zu mbal mangurkade tuku ma ta njakmba mbolnge pasa tumningen. Ye kuirkuirka pasa afu sa ndaningen.

²¹ Ne ndanam ta tuku kusnayate. Ye pasa sake liken ta isnaig mbal nane kila minig. Ne ka nane kusnaninga ngina.

²² Tanjakina le Zu mbal tuku polis tanjo ande nu tugumnge minna ta nu ndek Yesus dabil panmba sana: Ne ndanam tanjamba pris gabat sunjo sate ngina le

²³ nu ndek sana: Ye pasa ande mbarmba sakit kande te-mayokmba saya. Ye mbar ndawit le

ndaŋam ake sinaŋ katyate ŋgina.

²⁴ Tanjakina le Anas nu piro mbal sanaŋgina le Yesus wainu muli ŋak tumba pris gabat sunġo Kaiafas tugum kinaig.

²⁵ Simon Petrus nu tanġe pa likmba tinj minna le afu nane nu kaŋgermba sanaig: Ne mata nu tuku dubiwanu tanġo ande ŋginaig le nu Yesus tuku nyu yabuka sakina: i ... Ye kuga ŋgina.

²⁶ Tanġo Petrusŋge kilba pike welna ta nu tuku ndare tuma ande pris gabat sunġo tuku piro tanġo nu Petrus kaŋgermba sana: Ne mata nu ndoŋ piro mbolŋge minat le kaŋgernit ŋgina.

²⁷ Tanjakina le nu maŋ lato Yesus tuku nyu yabukina le teg witina.

*Nane Yesus tumba Pilatus tugum kinaig
(Mateus 27.1-2,11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5)*

²⁸ Maratukuk tinġa nane Kaiafas tuku wande kusremba Yesus tumba ka gafman tuku wande tugum pronaig. Nane pro naŋgine tukul ande idusmba sine kasomok mbal tuku wandek sinam kumba kutur tumba Pasowa nyam kumuŋ kuga ŋga nane wande ta sinam nda kinaig.

²⁹ Ta tuku gabat sunġo Pilatus nu mayok ka nane kusnaniŋgina: Tanġo te ndaŋat le nu tumba pasa mbol prowaig ŋga kusnaniŋgina le

³⁰ nane nu sanaig: Nu mbar ndawa ta sine nu tumba ne tugum prowe nda ŋginaig.

³¹ Tanjakinaig le Pilatus nu ndek sanaŋgina: Tanġine nu tumba tanġine tukul dubimba nu pilemba lafunu tape ŋgina le Zu mbal nane nu

sanaig: Tane Rom gafman tuku tukul ta tanjo ande balewam tuku sine peusingit nginaig.

³² Nane pasa sakinaig ta Yesus nu o buk ail kazrai mbolnge kumam tuku sakina ta kumunaig.

³³ Pilatus nu luka wande sinam kina sulumba afu saningina le nane Yesus tumba pronaig le nu kusnana: Ne Zu mbal tuku gabat sunjo e ngina le

³⁴ nu ndek sana: Ne nane wamdusembi tanjamba kusnayate e ko afunje saninaig le ye kusnayate nga kusnana le

³⁵ Pilatus nu sana: A ... ye Zu tanjo kuga. Nane mbal tanjine pris gabat nanenge ne tumba ye wai mbolnge palgig. Ne ndanana le nane ne mbolnge tanjade e nga kusnana le

³⁶ nu lafumba sana: Ye kilke te kulatkam tuku gabat kuga. Ye kilke te tuku gabat kande yine gageu nane ye Zu mbal tuku wai mbolnge pile ndakuwaig nga nane ndon kame bude kande. Ye kilke kulatket ta kise ngina.

³⁷ Tanjakina le Pilatus nu ndek kusnana: Ne gabat sunjo e ngina le nu lafumba sana: Ne sakate not. Ye tugusek manau te-mayokam tuku inanje ye tepilna le kilke te mbolprowen. Ima nu tugusek manau sotate ta nu ye tuku minje isit ngina le

³⁸ nu ndek nu kusnana: Tugusek manau ta ame agar ngina. Tanjakina sulumba nu man mayok ka Zu mbal saningina: Ye nu tuku mbar ande kanjer ndawet.

³⁹ Tane tuku Pasowa ait mbolnge mulintanu tanjo ande paskanu ta kile man tanjawanngit. Ye Zu mbal tuku gabat sunjo te paska tingi e ngina.

⁴⁰ Tanjaka saningina le nane ndek wikaraumba kuenka sakinaig: Tanjo ta sine mbulig. Ne

Barabas paska sine siŋga ŋginaig. (Barabas nu agaŋ ndende kuayaranu taŋgo).

19

¹ Kile Pilatus nu Yesus tumba kame mbal niŋgina le muli kareŋnumbi nu ŋgusnaig.

² Nane muli ande nzapo ŋak pirka gabat kaimba tawi gurgur mindepiye mayenu tumba nu kai tunaig sulumba

³ nane ndek nu nzumilmba sanaig: Ese. Ne Zu mbal tuku gabat suŋgo ŋga samba dabil pannaig.

⁴ Kile Pilatus maŋ mayok ka Zu mbal saniŋgina: Tane isap. Ye nu tuku mbar ande kaŋer ndawet. Ye nu tumba maŋ tane tugum prowi le tane kaŋermba kila palpe ŋgina.

⁵ Taŋakina le Yesus nu gabat mbolŋge muli nzapo ŋak tawi gurgur ŋak maŋ mayok kina le Pilatus nu ndek saniŋgina: Ai te. Taŋgo te kaŋerap ŋgina.

⁶ Taŋakina le pris gabat mbal polis mbal Yesus kaŋermba ŋakmba wikaraumba sakinaig: Ail kazrai mbolŋge nil danŋguwaig ŋga saka minnaig le Pilatus nu ndek nane saniŋgina: Taŋgine nu tumba ail kazrai mbolŋge nil danŋgap. Ye nu tuku mbar ande kaŋer ndawet ŋgina le

⁷ Zu mbal ndek sakinaig: Nu sine tuku tukul suŋgo lukamba ye Kuate tuku Kiŋo ŋga sakina. Ta tuku nu siŋka kumwa ŋginaig.

⁸ Nane nu Kuate tuku Kiŋo ŋginaig le Pilatus nu ismba nu kuru kuru suŋgona sulumba

⁹ nu ndek Yesus tumba wandek sinam kumba maŋ kusnana: Ne aniŋge prona ŋgina kande nu pasa lafu ndana le

¹⁰ Pilatus nu ndek sana: Ne ye tuku pasa lafuwe nda? Ye gabat sunjo. Yenge saki le ne kusrenamngaig. Kuga ta ne ail kazrai mbolnge balenamngaig ta ne idus ndate e ngina le

¹¹ nu Pilatus sana: Kuate nu wo ndakuwa ta ne ye mbolnge wam ande kam kumuŋ kuga. Ta tuku ande nu ye tumba ne wai mbolnge pilna ta nu tuku mbar ta ne tuku mbar lite ngina.

¹² Tanakina le Pilatus nu Yesus kusrewam tuku ndin sotina ta Zu mbal wikaraumba sakinaig: Tanjo ta ye gabat sunjo ngate tukunu nu Rom gabat Sesar tuku ma tam iduste. Ne nu kusrewa ta Sesar nu ne ndoŋ gubra tamngat nga sanaig.

¹³ Pilatus nu pasa ta ismba nu Yesus tumba mayok kina sulumba nu ka pasa pilenganu mbili mbolnge minyokina. Ma ta nyunu N dame Basleŋnu Ŋak. Nane Hibu pasambi Gabata ngade.

¹⁴ Mara ta Pasowa tuku kusem kuanenu tuku ait.

Ki buk mbilam bafuna le Pilatus nu pasa pilenganu mbili mbolnge minyoka Zu mbal saningina: Ai te. Tanjine Gabat Sunjo te ngina.

¹⁵ Tanakina le nane wikaraumba sakinaig: Nu balewaig. Ail kazrai mbolnge nil dannguwaig nginaig le nu nane saningina: i ... Tanjine gabat sunjo te balewaig nga sakade e ngina le pris gabat mbal lafumba sakinaig: Sesar ndo sinjine gabat sunjo minit nginaig.

¹⁶ Tanakinaig le Pilatus nu Yesus tumba ail kazrai mbolnge pilwaig nga nane tuku wai mbolnge pilna.

Nane Yesus tumba ail kazrai mbolŋge nil danŋginaig

(Mateus 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43)

¹⁷ Yesus nu nuŋe ail kazrai kurana le kame mbal nu tumba ma ande nyunu Tanŋo Gabat Murko ta tugum pronaiŋ. Hibru pasambi ma ta Golgota ŋgade.

¹⁸ Tanŋe nane nu tumba ail kazrai mbolŋge nil danŋga tanŋo armba turmba kilmba ail kazrai mbolŋge nil danŋge likinaig ta ande simŋge ande temŋge Yesus nu ŋgamuŋge.

¹⁹ Pilatus nu nane afu saniŋgina le ail kazrai mbolŋge pasa ande tenenmba kuyarmba pilnaiŋ: *Tanŋo te Nasaretnu tanŋo Yesus. Nu Zu mbal tuku gabat sunŋo ŋga kuyarnaig.*

²⁰ Nane Hibru pasambi Rom pasambi Grik pasambi pasa ta kuyarnaig. Yesus ail kazrai mbolŋge pilnaiŋ ma ta Yerusalem patukuŋge tukunu Zu mbal gudommba pro pasa ta burkumba

²¹ Zu mbal tuku pris gabat kame nane ka Pilatus sanaig: Nu Zu mbal tuku gabat sunŋo ŋga kuyarat ta sauka. Nu nuŋe mironŋ ye Zu mbal tuku gabat sunŋo ŋgate tanjamba kuyara ŋginaig kande

²² Pilatus nu nane saniŋgina: Kuga. Ye kuyarit ta ndo minwa ŋgina.

²³ Kame mbal nane Yesus ail kazrai mbolŋge nil danŋge denŋpurmba nane bailkamba nu tuku tawi aganŋ ndende walmba kilnaiŋ. Nu tuku tawi kuennu ta mata tinaig. Tawi ta zail ndanŋanu. Baslenŋnu mbolŋge tugu pilmba ka ibenŋge bitekŋgina.

²⁴ Ta tuku kame mbal nanjine nanjine sakinaig: Sine tawi mayenu te fetfetmba kile ndakube. Sine usre ande kumba ande tawi tam tuku madibe nginaig. Nane tanjakinaig ta kuyar pasa ande kumunaig ta tejenmba.

Nane ye tuku tawi walmba kilnaig. Ye tuku tawi tam tuku usre ande kinaig ngate. *Mune*
22.18

Kame mbal nane wam ta kinaig.

²⁵ Pino afu Yesus tuku ail kazrai tugumnge tin minnaig ta nyu kat nanjine tejenmba. Yesus ina nuje, ina nuje tuku maib nuje, Klopas tuku piyo nuje Maria, Maria Magdalanu pino turmba.

²⁶ Yesus nu nuje dubiwanu tanjo ande tuku kume purna ta ina nuje ndonj tin minna le kanjermba ndek ina nuje sana: Ina, ne tuku kinjo not ngina. Tanjina sulumba nu ndek nuje dubiwanu tanjo ta sana:

²⁷ Ne tuku ina naje not ngina. Ait ta mbolnje tanjo ta Maria tumba nuje wande mbolnje kulatka minmba minna.

Yesus nu kumna
(Mateus 27.45-46; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49)

²⁸ Kile Yesus nu nuje piro njakmba kugana ta kila pilmba nu kuyar pasa ande kumumba sakina: Ye kule parayate ngina.

²⁹ Nza grep kule njak tanje minna ta nane kulelu tumba grep kule sinamnge pilmba papanimbi tedunga Yesus tuku minje mbolnje pilnaig le

³⁰ nu njair njinkina sulumba sakina: Kile piro suluwit nga gabat welndeka nu kumna.

Nane Yesus tuku takel make buronaig

³¹ Mara ta kusem kuanenu tuku ait. Kusem ta mbolŋge kusem ait sunḡokanu. Ta tuku mindesiŋ ail kazrai mbolŋge mine ndakuwaig ŋga Zu mbal nane ka Pilatus sanaig: Kame mbal tuku pasa palpe le taŋgo keŋ ta kupe kat ŋgurnḡurwaig le kumwaig le paskuwaig ŋginaig.

³² Taŋakinaig le nu wokina le kame mbal ismba ndek taŋgo ar Yesus ndoŋ nil danḡinaig nale tuku kupe kat ŋgurnḡurkinaig.

³³ Taŋamba nane pro Yesus nu buk kumna le kaŋgermba kupe ŋgur ndanaig.

³⁴ Kame taŋgo andeŋge mbanduwaŋmbi nu tuku takel make soburona le pitik ndo ndare kule tur ndekina.

³⁵ Ye Yohanus taŋge minmba yiŋe ammbi wam ta kaŋgeren tukunu ye son saket. Tane mata son ŋgam tuku ye kuyaret.

³⁶ Wam kina ta kuyar pasa armba alo kumumbi mayok kinaik. Pasa ande teŋenmba sakate.

Ne tuku isu ande ŋgure nda ŋgate. *Mune 34.20*

³⁷ Pasa ande teŋenmba sakate.

Nane nu tuku ŋgarosu soburonaig mbal nu kaŋgeramŋgaig ŋgate. *Sakaria 12.10*

*Taŋgo armba Yesus tuku mindesiŋ wakeinaik
(Mateus 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56)*

³⁸ Kile Arimateanu taŋgo Yosef nu Pilatus tugum kina. Yosef nu Yesus dubina taŋgo ta nu Zu mbal tuku kuru-kuruka nuŋe son maŋau yabukina. Nu Yesus tuku mindesiŋ tam tuku Pilatus yabaŋna le wokina le nu pro mindesiŋ ta tumba kina.

³⁹ Nikodemus nu o buk Yesus tugum furir prona ta nu mata gureŋ armba kublinaig tuku ta kilmba prona. Gureŋ pitinu ta 30 kilo taŋaŋ.

⁴⁰ Nale Yesus tuku mindesiŋ tumba Zu mbal tuku maŋau dubimba gureŋ kutu-kutumba tawi kaukaukmbi soŋga kusnaik.

⁴¹ Yesus ail kazrai mbolŋge balenaig ma ta tugumŋge kumzaŋ ail tuku piro ande sinamŋge mindesiŋ palmbim tuku ndame burok kitek ande minna. Ndame burok ta buk mindesiŋ ande taŋge pile ndakinaig tuku.

⁴² Ait ta Zu mbal kusem kuanenu tuku ait tukunu nale Yesus tuku mindesiŋ tumba ka burok patukŋge minna ta sinamŋge pilnaik le minna.

20

Yesus nu maŋ tiŋgina

(Mateus 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12)

¹ Kusem kugana le piro tugu palmbinu ait mafe maye ndana le Maria Magdalanu nu ndame burok ta tugum kumba mambilna kande ndame suŋgo buk talka barinaig le kaŋgerna.

² Wam ta kaŋgermba nu pinderka luka kina ka Simon Petrus taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nale sanikina: Nane afu siŋgine Suŋgo tuku mindesiŋ ndame burok sinamŋge tumba ka pilnaig ma ta sine gilai ŋga sanikina le

³ nale pastiŋga ndame burok ta tugum kambim saka kinaik.

⁴ Nale pinderka kumba Yesus dubiwanu taŋgo ande nu Petrus limba nu amboŋga burok tugum ta prona.

⁵ Tanjamba nu loka mambilna sulumba mindesin kusnaig tuku tawi ta ndo kanjerna. Kanjermba nu sinam kine ndakina.

⁶ Tanjamba minna le Simon Petrus pinderka pro burok sinam kina sulumba tawi mindesin kusnaig ta ndo minna le kanjerna.

⁷ Gabat songinaig tuku tawi ta kasomnge minna le kanjerna.

⁸ Kile tanjo nu ambonga prona ta nu mata burok sinam kina sulumba tawi ta kanjerka Yesus nu tingina ta nu son ngina.

⁹ Kuyar pasa nu Kristus manj tingam tuku sakina ta nale katese ndanaik.

¹⁰ Tanjamba nale luka nakile wande mbol kinaik.

*Maria Magdalanu nu Yesus kanjerna
(Mateus 28.9-10; Markus 16.9-11)*

¹¹ Maria nu ndame burok tugum tanje tinga malmbika minna sulumba loka burok sinam ta mambilna kande

¹² enjel armba tawi kaukuk nak Yesus tuku mindesin minna ma ta mbolnge ande gabat tugumnge ande kupe tugumnge minyak minnaik le kanjerkina.

¹³ Enjel ar ta ndek Maria sanaik: Pino, ne ndanam malmbikate nga kusnanaik le nu ndek sakina: Nane ye tuku Sunjo tumba ka ma aninge pilnaig ta ye gilai nga sanikina.

¹⁴ Sanikina sulumba nu mbilka Yesus nu tugum tanje tin minna le kanjerna ta imanje nu katese ndana.

¹⁵ Kile Yesus nu kusnana: Pino, ne ndanam malmbikate. Ne ima sotate nga sana le nu piro te kulatkanu tanjo nga idusmba nu sana: Mam,

nenge nu tumba ka ma inumnge pilna kande ye saya le ka nu tumba ka ngina.

¹⁶ Tanakina le Yesus nu sana: Maria ngina le nu mbilka *Rabuni* ngina. (Rabuni pasa ta tugunu Tum Tanggo).

¹⁷ Yesus ndek sana: Ye Mam tugum ambe nda kan tukunu ne ye biye ndaka. Ne kumba yiŋe tira kame teŋenmba saniŋga. Ye siŋgine Mam siŋgine Kuate nu tugum ambe kaŋgit ŋga saniŋga ngina.

¹⁸ Tanakina le nu kumba Yesus dubiwanu mbal tugum promba saniŋgina: Ye Sungo kaŋgerit ŋga nu pasa ŋakmba sana ta nane kubeu niŋgina.

*Nunje dubiwanu mbal afu Yesus kaŋgernaig
(Mateus 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49)*

¹⁹ Ki ta piro tugu palmbinu ait furiram Yesus dubiwanu mbal nane wande ande mbol maŋgurka Zu mbal tuku kuru-kuruka wande malaŋga tukul ndiŋmba minnaig kande Yesus nu nane ŋgamukŋge mayok ka tiŋga saniŋgina: Tane ŋgamuŋgal mukuk ŋak minap ngina.

²⁰ Tanakina sulumba nunje wai takel make nane tumniŋgina le nane naŋgine Sungo kaŋgermba gare tornaig.

²¹ Kile nu maŋ saniŋgina: Tane ŋgamuŋgal mukuk ŋak minap. Mam nu ye kukulyina taŋamba ndo ye mata tane kukultiŋgamŋgit ngina sulumba

²² nu nane mbolŋge mabsenmba guwa fitka sakina: Tane Tukul Guwa tap.

²³ Tane nane afu tuku une saukap ta une ta mine nda. Afu tuku une sau ndakap ta une ta minmba minamŋgat ngina.

Tomas nu Yesus kanjerna

²⁴ Yesus dubiwanu tanjo 12 buk madiningina ta tuku ande Tomas mape nyu ande Didimus nu Yesus mayok kina ait ta nu nane ndonj mine ndakina.

²⁵ Nane afu ndek Tomas sanaig: Sine singine Sunjo kanjergig nginaig le nu sakina: Tane yabrikade. Yiŋe ammbi wai mbolŋge nil tuku ma kanjerka wai tokmbi nzilal kigreka takel make buronaig ma kirewi sulumba ndo ye nu tingat ta son ngamngit ngina.

²⁶ Mara 8 kugana le nane manj wande ndui ta mbolŋge manjurka minnaig ta Tomas ndonj. Wande malanga tukul ndinmba minnaig le Yesus nu manj nane ngamukŋge mayok ka tinga saningina: Tane ngamungal mukuk njak minap ngina sulumba

²⁷ kile nu Tomas sana: Ne ilmba ye tuku wai te kanjerka wai tokmbi kigreka wai kuitka takel burok kirewa. Ne wamdus tero ndaka son nga ngina.

²⁸ Tanjakina le Tomas nu ndek sakina: O yiŋe Sunjo, ne ye tuku Mbara ngina le

²⁹ nu ndek Tomas sana: Ne ye kanjeryate sulumba son ngate. Afu nane ye nda kanjeryumba son nguwaig ta nane gare njak minamngaiŋ ngina.

Yohanus nu pasa te kuyarna tuku tugunu

³⁰ Yesus nu nuŋe dubiwanu tanjo am mbolŋge wam kitek sunjomba ke likina ta afu ndo kuyarninget.

³¹ Yesus nu Kuatenge madina tanjo. Nu Kuate tuku Kinjo ta tane son nga nu kila pile mayewap nga ye pasa te kuyarke liket. Tane nu tuku son ngap ta

nuŋe nyu mbolŋge tane abo tugu minmba minam
tuku tamŋgaig.

21

Taŋgo 7 Yesus kaŋgernaig

¹ Ngumneŋga Yesus dubiwanu taŋgo afu Tiberias kule kualin tugumŋge minnaig le nu maŋ nane tugumŋge mayok kina ta teŋenmba.

² Nane minnaig mbal ta ande Simon Petrus ande Tomas mape nyu ande Didimus. Ande Galileanu taŋgo Nataniel tumbraŋ nuŋe Kana. Afu ta Sebedeus tuku kiŋo armba Yesus dubiwanu taŋgo armba turmba.

³ Nane minnaig sulumba Simon Petrus nu saniŋgina: Ye kualegaŋ sotam kaŋgit ŋgina le nane sakinaig: Sine ndoŋ ŋginaig. Nane kumba waŋ poŋga kinaig ka kumaŋ bukŋga didika minnaig le mafena kande kualegaŋ kile ndakinaig.

⁴ Maratukuk ki prowam bafuna le Yesus nu piyal taŋge tin minna le nane nu kaŋgermba lislisimba nu katese ndanaig.

⁵ Kile nu nane wika kusnaniŋgina: Oi. Mata kame, tane kualegaŋ afu kilaig e ŋgina le kualegaŋ kuga o ŋginaig.

⁶ Nu ndek saniŋgina: Tane maŋ ndinam kumamŋge bukŋgap ta tane kualegaŋ kilamŋgaig ŋgina. Taŋaka saniŋgina le nane ndek taŋanaig le kualegaŋ pitinunŋge kumaŋ didike fugunaig.

⁷ Kile taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nu Petrus sana: Ai si. Siŋgine Suŋgo ŋgina le

⁸ nu pasa ta ismba nu pirokam tuku mal tiŋgina ta tawí tumba tiŋmba patenŋa kageka tabek kina le nane afu kumaŋ kualegaŋ ŋak didika kule makembi kinaig. Waŋ piyal patukŋge wai tutur 50 taŋamba ndo minna.

⁹ Nane waŋ kusremba kinaig ka piyal taŋge pa ande dikŋginaig le ugmba minna le kaŋgernaig ta kualegaŋ pasokanu bret turmba pa mbolŋge minnaig le kaŋgerkinaig.

¹⁰ Kile Yesus nu nane sanaŋgina: Kualegaŋ kilaig ta afu kilmba yalpe ŋgina le

¹¹ Simon Petrus nu ndek kina ka waŋ poŋga kumaŋ kualegaŋ ŋak ta didikina le tabek kina. Kualegaŋ sugo ta burkinaig ta 153 minnaig ta pitinunŋge kumaŋ pur ndakina.

¹² Kile Yesus nu nane sanaŋgina: Tane ilmba isukusap ŋgina. Nuŋe dubiwanu taŋgo nane ne ima ŋga kusnawam tuku kuru-kuruka nu kusna ndanaig. Nu naŋgine Sunŋo ta nane katesenaig.

¹³ Kile nu tiŋga bret kualegaŋ tur kilmba walmba niŋgina le nyinaig.

¹⁴ Yesus nu kummba tiŋgina sulumba ait te nu nuŋe dubiwanu taŋgo tugumŋge prowam keŋna.

Yesus nu Petrus ndoŋ pasatina

¹⁵ Nane isukuse sulunaig le Yesus nu Simon Petrus sana: Yohanus tuku kiŋo Simon, ne taŋgo kame te liniŋmba ne sunŋomba ye tuku kume purte e ŋga kusnana le nu Yesus sana: Sunŋo ne kila. Ye ne nzaliyate ŋgina. Taŋakina le Yesus ndek sana: Ne ye tuku sipsip fat isukusneninga ŋgina.

¹⁶ Kile nu maŋ kusnawam arna: Yohanus tuku kiŋo Simon, ne ye tuku sunŋomba kume purte e ŋga

kusnana le nu lafumba sana: Sunjo ne kila. Ye ne nzaliyate ngina. Tanjakina le Yesus nu sana: Ne ye tuku sipsip kulatka mina ngina.

¹⁷ Kile nu man kusnawam kenja: Yohanus tuku kiyo Simon, ne ye tuku sunjomba nzalinate e nga kusnana. Yesus nu ne ye tuku sunjomba nzaliyate nga sawam kenja le Petrus nu ngamunggal piti njak sana: Sunjo, ne wam njakmba kila. Ye ne nzaliyate ta ne kila minit ngina. Tanjakina le Yesus nu sana: Ne yiye sipsip isukusneninga.

¹⁸ Ye siŋka sanamngit. Ne mbanzo minmba ma kambim tuku idusmba let tinmba naje nzalindo dubimba tinnga kine promba minna. Ne saibo pilmba wai kuitka le andenje let tumba ne kusmba nu tuku wamdus nenje dubiwa nga nu ne didika kanjat ngina.

¹⁹ Nu tanjamba Petrus dir pasa sana. Ngumnenja Petrus nu kummba Kuate tuku nyu sunjo tembolamngat ta nu tumna. Tanjaka sana sulumba nu ndek sakina: Ne ye dubiya ngina.

²⁰ Tanjakina le Petrus nu mbilka tanjo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta ilna le kanjerna. Tanjo ta nane buk wande mbolnge isukusmba minmba nu Yesus patumba minyoka gemna sulumba ima nu ne tuku kupet tanjo mayok kanjat nga Yesus kusnana.

²¹ Petrus nu tanjo ta ilna le kanjermba ndek Yesus sana: Sunjo, tanjo te nu ndanjamngat nga sana le nu lafumba sana:

²² Nu abo minwa le ye luka ndekamngit nga idusi ta ne tuku piro kuga. Ne ye dubiya ngina.

²³ Ngumnenja Yesus tuku mbal afu tanjo ta kume nda nga sakinaig le pasa ta sunjokina ta Yesus

nu tanjo ta kume nda nga sa ndakina. Kuga. Nu tenjemba sakina: Nu abo minwa le ye luka ndekamngit nga idusi ta ne tuku piro kuga nga Petrus sana.

²⁴ Yesus dubiwanu tanjo nu kume nda nga sakinaig ta ye Yohanus. Wam kame te njakmba yiye ammbi kanjerken sulumba pasa te kuyarke liket. Pasa te sinja son pasa ta sine kila.

²⁵ Yesus nu manjau afu sunjomba turmba ke likina. Ande nu wam ta njakmba kuyarke likina kande kilke tugu njakmba mbolnge waje ta patikam tuku ma kumun kuga kande.

Son.

KUATE TUKU PASA
Portions of the Old Testament and The New Testament
in the Siroi Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Siroi long
Niugini

copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siroi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

9d2e8659-afb4-5cca-93d8-23ebf89e1709